HE 282/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi datakeskusrekisteristä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki datakeskusrekisteristä.

Esityksen mukaan datakeskuksen ylläpitäjän tulisi tehdä Huoltovarmuuskeskukselle ilmoitus datakeskuksesta. Ilmoitusten perusteella Huoltovarmuuskeskus ylläpitäisi kansallista datakeskuksia koskevaa tilannekuvaa ja julkaisisi vuosineljänneksittäin julkisen datakeskuksia koskevan yhteenvedon.

Esityksen tavoitteena on tuottaa valtioneuvostolle nykyistä kokonaisvaltaisempi ja ennakollisempi tilannekuva Suomeen suunnitelluista datakeskusinvestoinneista. Datakeskusrekisteri antaisi viranomaisille kattavan kuvan Suomessa toimivista ja Suomeen suunnitelluista datakeskuksista, niiden käyttötarkoituksista, omistuksesta, sähkönkäytöstä sekä verkkovaikutuksista.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2027.

_____

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ 1
PERUSTELUT 5
1 Asian tausta ja valmistelu 5
1.1 Tausta 5
1.2 Valmistelu 6
2 Nykytila ja sen arviointi 6
2.1 Datakeskuksia koskeva tiedonsaanti 6
2.2 Huoltovarmuuskeskuksen asema 7
3 Tavoitteet 7
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset 8
4.1 Keskeiset ehdotukset 8
4.2 Pääasialliset vaikutukset 9
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset 9
4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan 10
4.2.3 Tietoyhteiskunnalliset vaikutukset 10
4.2.4 Tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointi ja tietoturva 10
4.2.5 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset 12
4.2.6 Vaikutukset sisämarkkinoihin 13
4.2.7 Ahvenanmaan toimivalta 13
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot 14
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset 14
5.2 Ulkomaiset ja EU:n keinot 14
5.2.1 Johdanto 14
5.2.2 Ruotsi 14
5.2.3 Tanska 15
5.2.4 Saksa 15
6 Lausuntopalaute 16
6.1 Soveltamisala: 0,5 megawatin raja-arvo ja turvallisuuspoikkeus 16
6.2 Ilmoitusvelvollisuuden ajankohta 16
6.3 Ilmoituksen yhteydessä toimitettavat tiedot sekä tietojen toimittamisesta poikkeaminen 17
6.4 Muutoksista ilmoittaminen ja muutosilmoitusten ajankohta 18
6.5 Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus, tietojenantovelvollisuus ja tietojen luovuttaminen 18
6.6 Voimaantulon ajankohta sekä siirtymäaika rakenteilla ja toiminnassa olevien datakeskusten osalta 19
6.7 Huoltovarmuuskeskuksen tehtävä ja sen resursointi 19
6.8 Muut huomiot 19
6.9 Toimenpiteet lausuntopalautteen perusteella 20
7 Säännöskohtaiset perustelut 21
8 Lakia alemman asteinen sääntely 37
9 Voimaantulo 37
10 Suhde muihin esityksiin 38
10.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä 38
10.2 Suhde talousarvioesitykseen 38

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys....38
11.1 Elinkeinovapaus....38
11.2 Yksityiselämän suoja....38
11.3 Asetuksenantovaltuudet....40
11.4 Ilmoitusten käsittelystä perittävät maksut....40
11.5 Tiedonsaantioikeudet....40
11.6 Oikeusturva....41
LAKIEHDOTUS....43
Laki atakeskusrekisteristä....43

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Suomeen kohdistuu parhaillaan runsaasti datakeskusinvestointeja. Niitä houkuttelevat puhdas ja kilpailukykyinen sähkö, vakaa toimintaympäristö, tietoliikenneyhteydet sekä datatalouden ja tekoälyn hyödyntämisen voimakas kasvu. Suuret datakeskukset ovat samalla merkittäviä ja pitkäaikaisia sähkönkäyttäjiä. Niiden sijoittuminen ja toteutusaikataulu vaikuttavat sähköntuotannon riittävyyteen, kantaverkkoon ja jakeluverkkoihin sekä alueelliseen infrastruktuuriin. Samalla datakeskukset voivat olla merkittäviä alueellisia toimijoita muun muassa hukkalämmön hyödyntämisen näkökulmasta.

Pääministeri Petteri Orpon nimeämän selvityshenkilön laatimassa raportissa ’Datakeskusten kansallinen tiekartta’ on ehdotettu datakeskusrekisterin perustamista toimialan tilannekuvan parantamiseksi. Talouspoliittinen ministerivaliokunta on linjannut datakeskusrekisteriä koskevan valmistelun käynnistämisestä. Nyt ehdotetun ilmoitusvelvollisuuden tavoitteena on saada näkyvyys siihen, mitä datakeskuksia Suomeen rakennetaan, mihin niitä käytetään ja millaisia yhteiskunnallisia vaikutuksia niillä on.

Datakeskusten toimintaympäristö muuttuu Suomessa kiihtyvällä tahdilla. Vuonna 2024 Suomen datakeskukset kuluttivat sähköä noin 1,6 terawattituntia, mikä oli hieman alle 2 prosenttia Suomen kokonaiskulutuksesta. Joidenkin arvioiden mukaan datakeskusten sähkönkulutus kasvaisi 5–6 terawattituntiin vuoteen 2030 mennessä, mikä olisi noin 3–4 prosenttia kokonaiskulutuksesta. Ramboll on vuonna 2025 laatimassaan raportissa arvioinut Suomen datakeskuskapasiteetin olleen noin 285 megawattia, ja kapasiteetin kasvavan vuoteen 2030 mennessä 1,5 gigawattiin. Fingridin alkuvuotta 2026 koskevan osavuosikatsauksen perusteella se on solminut viimeisen 12 kuukauden aikana yhteensä 50 uutta liittymäsopimusta, joista noin kolmannes on koskenut datakeskuksia. Fingrid on ilmoittanut, että vuoden 2026 kesäkuun loppuun mennessä liittymissopimusten tehneiden datakeskushankkeiden suunniteltu lopullinen kokonaislaajuus oli hanketoimijoiden ilmoittamien tietojen perusteella yhteensä yli kolme gigawattia. Arvioita datakeskusten yhteenlasketusta tulevasta kapasiteettitarpeista on myös kritisoitu, sillä datakeskuksien julki tuomat arviot perustuvat usein niiden maksimikapasiteettiin, jonka saavuttaminen kestää usein vuosia tai jopa kymmeniä vuosia.

Vuonna 2026 Suomessa on arviolta yli 40 toiminnassa olevaa datakeskusta, joista yli kolmenkymmenen IT-teho on vähintään 1 megawattia. Vireillä on saatavilla olevien tietojen perusteella noin 20–25 hanketta. Vireillä olevien hankkeiden toteutumisaikataulu vaihtelee, eikä ole kaikilta osin tiedossa. Lisäksi arvioiden mukaan yli 60 hanketta olisi esiselvitys- tai valmisteluvaiheessa. Hanketiedot ovat hajanaisia, eikä hankekannan toteutumista sellaisenaan ole pidettävä todennäköisenä. Edellä esitetyt tiedot datakeskusten määrästä, tällä hetkellä käytössä olevasta kapasiteetista tai tulevasta kapasiteetista ovat suuntaa antavia arvioita, sillä Suomessa ei ole kattavaa kansallista datakeskusten seurantaa.

Datakeskushankkeissa rakennukset ja tekninen infrastruktuuri muodostavat yleensä noin viidenneksen kokonaisinvestoinnista, kun taas pääosin tuontiin perustuvien IT-laitteistojen osuus saattaa olla neljä viidennestä. Rakennusvaiheessa datakeskushankkeet työllistävät laajasti rakennus-, asennus- ja teknologia-alojen osaajia. Toimintavaiheessa suora työvoimatarve on pienempi, mutta pysyviä työpaikkoja syntyy muun muassa operointiin, kunnossapitoon sekä kiinteistö-, turvallisuus- ja tukipalveluihin.

Datakeskuksia koskevaa tietoa saadaan tällä hetkellä hajautetusti erilaisista tiedonlähteistä. Lähteet eivät kuitenkaan anna ajantasaista ja koottua kuvaa datakeskushankkeista. Tietoa saadaan eri lähteistä usein vasta toiminnan alettua. Esityksen lähtökohtana on siksi erillinen datakeskuksiin rajattu ilmoitusjärjestelmä, joka kattaisi datakeskushankkeet jo ennen rakentamisen aloittamista, sekä jo toiminnassa ja rakenteilla olevat datakeskukset.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä. Valmistelua on tehty yhteistyössä Huoltovarmuuskeskuksen ja Energiaviraston kanssa. Luonnos on ollut nähtävillä lausuntoja varten lausuntopalvelussa 3.9.2026–2.10.2026. Lausuntokierroksen aikana esitykseen annettiin yhteensä 59 lausuntoa, joista neljä annettiin yksityishenkilön toimesta.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Datakeskuksia koskeva tiedonsaanti

Datakeskuksista ja datakeskushankkeista syntyy tietoja, jotka liittyvät kaavoitukseen, rakentamiseen, ympäristömenettelyihin, sähköverkkoon, energiatehokkuuteen, kyberturvallisuuteen ja kansalliseen turvallisuuteen.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/1791, annettu 13 päivänä syyskuuta 2023, energiatehokkuudesta ja asetus (EU) 2023/955 muuttamisesta (uudelleenlaadittu teksti) (*energiatehokkuusdirektiivi*)12 artikla ja komission delegoitu asetus (EU) 2024/1364 annettu 14 päivänä maaliskuuta 2024, datakeskuksia koskevan unionin yhteisen luokitusjärjestelmän perustamisen ensimmäisestä vaiheesta (*delegoitu asetus (EU) 2024/1364*) edellyttävät nimelliseltä tietotekniikan tehontarpeeltaan vähintään 500 kilowatin (0,5 megawatin) datakeskuksilta vuosittaista energiatehokkuus- ja kestävyysraportointia komission perustamaan EU:n datakeskustietokantaan. Tällaisten datakeskusten on toimitettava vuosittain tietoja muun muassa niiden energian kulutuksesta, energiatehokkuudesta, vedenkulutuksesta ja uusituvan energian käytöstä. Suomessa Energiavirasto toimii kyseisen vuosittaisen raportoinnin koordinaattorina.

Energiatehokkuusdirektiiviin perustuen energiatehokkuuslaissa (1429/2014) on säädetty myös siitä, että asennetun tietotekniikan tehontarpeeltaan vähintään 500 kilowatin datakeskuksella on velvollisuus ilmoittaa verkkosivuillaan tieto maakunnasta, jossa datakeskus sijaitsee. Tässä hallituksen esityksessä esitetty ilmoitusraja vastaa direktiivin määritelmää.

Kyberturvallisuuslaki (124/2025) asettaa datakeskuspalvelujen tarjoajille kyberturvallisuuteen liittyvä riskienhallintavelvoitteita, ja sen tarkoituksena on turvata verkko- ja tietojärjestelmien toimintaa. Kyberturvallisuuslain nojalla datakeskukset ovat velvollisia raportoimaan kyberturvallisuuteen liittyvistä poikkeamista. Muita tietoja ei kyberturvallisuuslain nojalla kerätä. Lain noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.

Yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriösietokyvyn parantamisesta annetun lain (310/2025) nojalla määritetään kriittiset toimijat, joita voivat olla myös datakeskukset. Nimetyt kriittiset toimijat ovat velvollisia suorittamaan riskiarvioinnin sekä raportoimaan muun muassa valtioneuvoston tilannekeskukselle merkittävistä poikkeamista, jotka häiritsevät tai voivat häiritä keskeisten palvelujen tarjoamista. Muita tietoja ei lain nojalla kerätä.

Ulkomaalaisten yritysostojen seurannasta annetun lain (172/2012) ja valmisteilla olevan sijoituslupasääntelyn nojalla pyritään valvomaan ulkomaisten sijoitusten vaikutusta Suomeen turvallisuusperusteisesti. Nykyisen yritysostolain ja valmisteilla olevan keväällä 2027 yritysostolain mahdollisesti korvaavan sijoituslupalain nojalla ulkomaisiksi sijoittajiksi katsottavat tahot joutuisivat hakemaan etukäteislupaa tietyt edellytykset täyttävien, Suomessa sijaitsevien datakeskusten hankinnalle. Lupamenettelyn yhteydessä datakeskuksesta voidaan saada kattavasti tietoa sen toimintaan, asiakkuuksiin sekä nykyiseen ja tulevaan omistukseen ja määräysvaltaan liittyen. Yritysostolaki ja sijoituslupalaki koskevat kuitenkin hyvin rajattua määrää datakeskuksia. Voimassa olevan yritysostolain mukainen lupaviranomainen on työ- ja elinkeinoministeriö, ja uuden sijoituslupalain mukaisina lupaviranomaisina toimisivat Huoltovarmuuskeskus ja työ- ja elinkeinoministeriö.

Yllä kuvatusti datakeskuksista syntyvät tiedot ovat hajautuneina eri viranomaisiin, tietojen luonne poikkeaa merkittävästi toisistaan, eivätkä viranomaiset välttämättä käytä yhtenäisiä hanke- ja kapasiteettikäsitteitä. Osa tiedoista koskee vain hyvin rajattua toimijaryhmää tai syntyy vasta toteutuneesta toiminnasta. Nykyiset energia-, kyberturvallisuus-, lupa- ja muut velvoitteet eivät siten tuota kattavaa ja ajankohtaista tilannekuvaa kansallisista datakeskusinvestoinneista, mikä puoltaa erillisestä datakeskusrekisteristä säätämistä.

2.2 Huoltovarmuuskeskuksen asema

Huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta annetussa laissa (107/2026) säädetään Huoltovarmuuskeskuksen asemasta ja tehtävistä. Huoltovarmuuskeskus muuttui lain voimaantulon myötä valtion laitoksesta virastoksi, mikä selkeyttää sen oikeudellista asemaa julkisena viranomaisena. Huoltovarmuuskeskuksen yhtenä tehtävänä on ylläpitää säännöllistä tilannekuvaa huoltovarmuuden kannalta kriittisten toimialojen huoltovarmuustilanteesta ja jakaa tilannekuvaa valtioneuvostolle, muille viranomaisille, Huoltovarmuusneuvostolle ja sektoreille, pooleille ja toimikunnille. Huoltovarmuuskeskuksen säätäminen datakeskusrekisterin rekisteri- ja valvontaviranomaiseksi yhdistäisi datakeskusten tämän lain nojalla ilmoittamat tiedot myös huoltovarmuuden tilannekuvaan. Datakeskuksia koskevan tilannekuvan ylläpitäminen tulisi siten luonnolliseksi osaksi Huoltovarmuuskeskuksen jo olemassa olevaa tilannekuvatehtävää.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaisi lain yleisestä ohjauksesta, lainsäädännön kehittämisestä ja vaikuttavuuden seurannasta. Huoltovarmuuskeskus toimisi datakeskusrekisterin rekisteri- ja valvontaviranomaisena itsenäisesti lain nojalla. Ministeriö ei käsittelisi yksittäisiä ilmoituksia, mutta sillä olisi laissa säädetty tiedonsaantioikeus.

3 Tavoitteet

Datakeskustoimiala on nopeasti laajeneva ja niin kansallisia kuin ulkomaisiakin investointeja Suomeen houkutteleva sektori. Toimialan kasvu on ollut poikkeuksellisen nopeaa, ja datakeskusten yhteiskunnalliset vaikutukset ovat herättäneet paljon julkista keskustelua. Valtionjohdon strategispoliittisen päätöksenteon kannalta on keskeistä saada käyttöönsä yhteinen ja oikea-aikainen tilannekuva toimialasta, jonka osalta on saatavilla rajatusti julkista tietoa.

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa Huoltovarmuuskeskukselle edellytykset muodostaa kattava kokonaiskuva kansallisista datakeskushankkeista, niiden vaatimasta sähkötehosta ja sen oletetusta kehityksestä, datakeskusten käyttötarkoituksesta ja datakeskustoimijoista strategispoliittista päätöksentekoa varten. Lisäksi tavoitteena on parantaa sähköjärjestelmän ja muun infrastruktuurin pitkän aikavälin kehitystarpeiden ennakointia velvoittamalla

datakeskuksia ilmoittamaan sähkönkulutukseen, liittymätehoon, varavoimaan, joustoon, energiatehokkuuteen ja hukkalämmön seuraamiseen liittyviä tietoja. Tavoitteena on myös vahvistaa kriittisen digitaalisen infrastruktuurin ja kansallisen turvallisuuden kannalta merkityksellisten riippuvuuksien tunnistamista.

Hallituksen esityksen tavoitteena on varmistaa tiedonkulku siten, että työ- ja elinkeinoministeriöllä on oikeus saada ja Huoltovarmuuskeskuksella aktiivinen velvollisuus toimittaa valtionjohdon informoimiseksi tilanteen ennakoinnin ja hallinnan kannalta välttämättömät tiedot. Lisäksi tavoitteena on huomioida sisäisen turvallisuuden kannalta olennaiset riskit ja niiden hallinnan edellyttämä tiedonkulku. Tavoitteena on, että tieto välitetään työ- ja elinkeinoministeriölle sekä muille tarvittaville tahoille tehokkaasti ja tietoturvan kannalta turvatulla tavalla.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Hallituksen esityksellä ehdotetaan uutta lakia, joka koskisi datakeskusten ilmoittamista Huoltovarmuuskeskuksen ylläpitämään datakeskusrekisteriin. Ilmoituksessa annettaisiin muun muassa datakeskushankkeen toteuttajaa sekä datakeskuksen määräysvaltaa, sijaintia, käyttötarkoitusta, aikataulua, kapasiteettia, sähkönkäyttöä, vedenkäyttöä, varavoimaa, kulutusjoustoa ja hukkalämpöä koskevat tiedot.

Ilmoitusvelvollisuus koskisi datakeskusta, jonka asennetun tietotekniikan tehontarve on vähintään 0,5 megawattia. Teknisesti ja toiminnallisesti samaan datakeskuskokonaisuuteen kuuluvat rakennukset ja vaiheittain toteutettavat, tiedossa olevat laajennukset laskettaisiin yhteen. Kaikista pienimmät konesalit jäisivät 0,5 megawatin rajaa sovellettaessa ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle, mutta rajaa on pidettävä tarkoituksenmukaisena riittävän tilannekuvan muodostamiseksi Suomen datakeskuksista. Ilmoitusvelvollisuudelle asetettu raja vastaisi delegoidussa asetuksessa (EU) 2024/1364 datakeskuksille asetetun raportointivelvollisuuden rajaa.

Myös mittaluokaltaan pienemmät datakeskukset voisivat vapaaehtoisesti ilmoittautua datakeskusrekisteriin. Vapaaehtoisen ilmoituksen salliminen olisi tarpeen, mikäli datakeskusten ilmoitusta rekisteriin pidettäisi tulevaisuudessa jonkin etuuden tai luvan saamisen edellytyksenä.

Ilmoitus ei olisi toimilupa, eikä sen perusteella voitaisi hyväksyä tai estää datakeskushanketta tai asettaa ehtoja datakeskusinvestoinnille. Laki ei myöskään automaattisesti toimisi edellytyksenä minkään muun luvan tai etuuden saamiselle, ellei tästä säädetä erikseen kyseisessä laissa.

Ilmoitusvelvollinen olisi datakeskuksen ylläpitäjä. Ilmoitus tehtäisiin 30 päivän kuluessa liittymissopimuksen solmimisesta, kuitenkin aina ennen rakentamisen aloittamista. Lain tullessa voimaan jo liittymissopimuksen solmineiden, rakenteilla ja toiminnassa olevien datakeskusten tulisi ilmoittautua rekisteriin siirtymäajan puitteissa. Datakeskuksen määräysvaltaa, omistusta ja ylläpitoa koskevista muutoksista, hankkeen tai toiminnan aloittamisesta, keskeyttämisestä, uudelleen käynnistämisestä, hankkeen tai toiminnan päättymisestä sekä muista datakeskuksen toiminnan laajuuteen tai luonteeseen merkittävästi vaikuttavista muutoksista tulisi tehdä täydentävä ilmoitus.

Huoltovarmuuskeskus olisi rekisteri- ja valvontaviranomainen. Huoltovarmuuskeskus ylläpitäisi datakeskusrekisteriä ja valvoisi ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Huoltovarmuuskeskus voisi kehottaa korjaamaan ilmoitusvelvollisuutta koskevan laiminlyönnin ja tehostaa kehotusta uhkasakolla. Salassa pidettäviä tietoja luovutettaisiin vain laissa nimetyille tahoille. Vuosineljänneksittäin julkaistava julkinen tilannekuva julkaistaisiin koontina siten, ettei salassa pidettäviä tietoja julkaista.

Ilmoitusvelvolliselta kerättävät tiedot olisivat osittain päällekkäisiä EU:n datakeskustietokantaan raportoitavien tietojen kanssa. EU:n datakeskustietokantaan raportoidaan kuitenkin vasta toiminnan käynnistyttyä, kun taas ehdotetun lain perusteella ilmoitusvelvollisuus koskisi datakeskushankkeita, joita ei vielä ole toteutettu. Näin ollen tietojen toimittamista koskeva hallinnollinen päällekkäisyys koskisi ainoastaan siirtymäajan puitteissa ilmoitusvelvollisia, jo toiminnassa olevia datakeskuksia, jotka ovat raportoineet EU:n datakeskustietokantaan. Hallinnollisen taakan minimoiseksi Huoltovarmuuskeskus voisi saada ehdotetun lain nojalla Energiavirastolta Suomessa sijaitsevien datakeskusten EU:n datakeskustietokantaan raportoimat tiedot. Datakeskusten ei siten tarvitsisi raportoida Huoltovarmuuskeskukselle tietoja, jotka se on jo toimittanut EU:n datakeskustietokantaan.

Työ- ja elinkeinoministeriö ohjaisi järjestelmän yleistä kehittämistä. Ministeriöllä olisi myös tiedonsaantioikeus Huoltovarmuuskeskuksen ylläpitämään tilannekuvaan. Huoltovarmuuskeskus voisi pyytää tarvittavia selvityksiä ilmoitusvelvolliselta, antaa korjauskehotuksen ja asettaa uhkasakon. Laissa ei ehdoteta tarkastusoikeutta yrityksen toimitiloihin eikä oikeutta kieltää datakeskuksen rakentamista tai toimintaa.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Ilmoitusvelvollisuus lisää jossain määrin datakeskusten ylläpitäjien hallinnollista työtä. Tiedot ovat kuitenkin pääosin sellaisia, jotka tuotetaan jo investointipäätöstä, rahoitusta, verkkoon liittymistä, kaavoitusta ja lupia varten. Ilmoitusten ja muutosilmoitusten laatimisen työmääräksi voidaan alustavasti arvioida 1–2 henkilötyöpäivää datakeskusta kohden.

Ehdotetun uuden datakeskusrekisterin välittömät vaikutukset sääntelyn kohteisiin eli yrityksiin ja yhteisöihin, Huoltovarmuuskeskukseen sekä muihin viranomaisiin olisivat pääasiassa taloudellisia siten, että ehdotetun lain odotetaan nostavan niin elinkeinonharjoittajien rekisteriasiointiin kuin rekisteriviranomaisen toimintaan liittyviä kustannuksia. Lain voidaan aluksi olettaa jossain määrin siirtävän asioinnista aiheutuvia kustannuksia Huoltovarmuuskeskukselle.

Ehdotettu 0,5 megawatin raja vastaa myös EU:n energiatehokkuusraportoinnissa sovellettua rajaa. Päällekkäistä hallinnollista taakkaa pyritään vähentämään sillä, ettei ilmoittajalta vaadita uudelleen tietoa, jonka Huoltovarmuuskeskus saa toiselta viranomaiselta.

Esitys aiheuttaa datakeskuksia perustaville yrityksille kustannuksia ilmoitusvelvollisuuden hallinnollisen taakan ja ilmoitusmaksujen myötä. Ilmoitusmaksuja kerättäisiin kattamaan Huoltovarmuuskeskukselle ilmoitusten vastaanottamisesta ja käsittelystä aiheutuvat järjestelmä- ja henkilöstökulut. Ilmoitusmaksut olisivat todennäköisesti merkittävin kustannuserä yrityksille.

Ensimmäisenä vuonna ilmoituksia arvioidaan tehtävän yhteensä noin 50–60. Toiminnassa ja rakenteilla olevia vähintään 0,5 megawatin datakeskuksia arvioidaan olevan noin 35–40, minkä

lisäksi liittymissopimuksen jo tehneitä mutta vielä rakentamattomia, vähintään 0,5 megawatin datakeskuksia arvioidaan olevan noin 15–20.

Jatkossa ilmoituksia tehtäisiin vain sellaisten uusien hankkeiden osalta, joiden osalta on tehty liittymissopimus. Ilmoituksia arvioidaan datakeskustoimialan voimakkaan ennustetun kasvun vuoksi tehtävän jatkossa vuosittain noin 5–15 kappaletta. Arvio pohjautuu siihen oletukseen, että toimiala voisi kapasiteetin perusteella kasvaa vuoteen 2030 mennessä ennusteesta riippuen noin viisinkertaiseksi. Ilmoitusmäärää on kuitenkin hyvin vaikea arvioida pelkän kapasiteetin kasvun perusteella, sillä ilmoitusmäärään vaikuttaa merkittävissä määrin datakeskushankkeiden koko. Suomessa on yleistymässä suuremmat IT-teholtaan noin 50–150 megawatin datakeskushankkeet, joten ilmoitusten määrä jäisi todennäköisesti kohtuulliseksi.

Ilmoitusvelvollisuuden arvioitu hallinnollinen taakka koko yrityskentälle ensimmäisenä vuonna on muutamia kymmeniä tuhansia euroja ja ensimmäisen vuoden jälkeen arviolta enintään noin 10 000 euroa vuodessa. Sen lisäksi kustannuksia syntyy ilmoitusmaksuista, joita voidaan arvioida kerättävän lain voimaantuloa koskevana vuonna 500 000–600 000 euroa, ja tämän jälkeen vuosittain keskimäärin noin 50 000–150 000 euroa. Yhtä ilmoittajaa kohden kokonaiskustannukset olisivat siis arviolta hieman yli 10 000 euroa. Ottaen huomioon datakeskusinvestointien kokoluokan, datakeskuksille aiheutuva hallinnollinen taakka ja kustannukset pysyvät kohtuullisina.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Huoltovarmuuskeskukselle aiheutuu tietojärjestelmän kehittämisestä ja ylläpitämisestä, tietoturvasta, ilmoitusten käsittelystä, tilannekuvan muodostamisesta ja ylläpitämisestä, julkisen tilannekuvan julkaisemisesta, valvonnasta ja viranomaisyhteistyöstä uusia tehtäviä. Alustavan arvion mukaan tietojärjestelmän perustaminen edellyttäisi 0,5–1,0 miljoonan euron kertaluonteista panostusta sekä pysyviä järjestelmän ylläpitomenoja. Tietojärjestelmän hankintamenettely, ilmoitusten käsittely, tietoja koskeva analyysi sekä valvonta edellyttäisivät arviolta pysyvästi 1–2 henkilötyövuotta. Tehtävien täyttämiseksi vaadittavat resurssit on tarkoitus rahoittaa ilmoitusvelvollisilta perittäviltä ilmoitusmaksuilla.

Ilmoitus ei tarkoittaisi lupaa tai turvallisuushyväksyntää, eikä sen laiminlyönti johtaisi hankkeen tai toiminnan keskeyttämiseen. Samalla tietoa voitaisiin jatkossa hyödyntää poliittisen päätöksenteon tukena.

Energiavirastolle aiheutuu vähäinen lisätehtävä vuosittaisesta datakeskusten raportointitietojen välittämisestä Huoltovarmuuskeskukselle. Työ- ja elinkeinoministeriölle aiheutuu puolestaan vähäinen lisätehtävä Huoltovarmuuskeskuksen datakeskusrekisteriin liittyvästä ohjauksesta ja vaikuttavuuden seurannasta. Nämä tehtävät rahoitetaan olemassa olevista määrärahoista.

4.2.3 Tietoyhteiskunnalliset vaikutukset

Datakeskusrekisteri voi sisältää liikesalaisuuksia sekä yhteyshenkilö- ja omistustietoja. Ilmoituksiin liittyvä henkilötietojen käsittely perustuisi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (*yleinen tietosuoja-asetus*) 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan. Erityisiä henkilötietoryhmiä, henkilötunnuksia, asiakasluetteloita, tietoja käsiteltävän datan sisällöstä tai yksityiskohtaisia haavoittuvuustietoja ei kerättäisi.

4.2.4 Tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointi ja tietoturva

Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, *tiedonhallintalaki*) 8 §:n 2 momentissa säädetään toimialasta vastaavan ministeriön velvollisuudesta laatia tiedonhallintalain 5 §:n 3 momentin mukainen arviointi, kun valmisteltavat säännökset vaikuttavat tietoaineistoihin ja tietojärjestelmiin. Tiedonhallinnan muutosvaikutusten arvioinnilla pyritään varmistamaan, että valmisteltavat säännökset toteuttavat tarkoituksenmukaisella tavalla niille asetetut tavoitteet aiheuttamatta ennakoimattomia, ei toivottuja vaikutuksia.

Tiedonhallintalain 5 §:n 3 momentin mukaan suunniteltaessa tiedonhallintamallin sisältöön vaikuttavia olennaisia hallinnollisia uudistuksia ja tietojärjestelmien käyttöönottoa tiedonhallintayksikössä on arvioitava näihin kohdistuvat muutokset ja niiden vaikutukset suhteessa tiedonhallinnan vastuisiin, lain 4 luvussa säädettyihin tietoturvallisuusvaatimuksiin ja -toimenpiteisiin, 5 luvussa säädettyihin tietoaineistojen muodostamista ja luovutustapaa koskeviin vaatimuksiin, 6 luvussa säädettyihin asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan vaatimuksiin sekä muualla laissa säädettyihin asiakirjojen julkisuuteen, salassapitoon, suojaan ja tiedonsaantioikeuksiin. Tiedonhallintalain 8 §:n 2 momentissa todetaan lisäksi, että ministeriön on arvioitava suunniteltujen säännösten vaikutukset asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon.

Ehdotuksessa on esitetty muutoksia, jotka edellyttäisivät täysin uusia prosesseja ja vaikuttaisivat Huoltovarmuuskeskuksen nykyisiin prosesseihin. Huoltovarmuuskeskuksen olisi järjestettävä ilmoitusten vastaanottaminen sähköisesti tietoturvallisella tavalla. Lisäksi Huoltovarmuuskeskuksen on huolehdittava rekisterissä säilytettävien tietojen tietoturvallisesta säilytyksestä. Huoltovarmuuskeskus tulee hankkimaan osan uuteen tehtävään liittyvistä tiedonhallintapalveluista ulkopuoliselta toimijalta. Huoltovarmuuskeskus muodostaa tiedonhallintalaissa mainitun tiedonhallintayksikön, jonka tehtävänä on järjestää tiedon hallinta lain vaatimusten mukaisesti. Mikäli tehtäviä koskevat palvelut hankitaan ulkopuoliselta taholta, tulisi niitä koskevissa sopimuksissa määritellä tarvittavalla tarkkuudella myös henkilötietojen käsittelystä. Viranomaisten toimintaan sovelletaan tiedonhallintalakia, ja siten se tulee sovellettavaksi myös esityksessä ehdotettujen uusien datakeskusrekisterin ja kansallisen tilannekuvan ylläpitoon sekä ilmoitusten vastaanottamisen liittyvien tehtävien osalta.

Rekisteriin voi sisältyä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, *julkisuuslaki*) nojalla salassa pidettäviä tietoja. Salassapito voi perustua esimerkiksi liikesalaisuuksien suojaamiseen (julkisuuslain 24 § 1 momentin 20 kohta) tai yhteiskunnan turvallisuuden ja huoltovarmuuden turvaamiseen liittyviin perusteisiin (esimerkiksi julkisuuslain 24 § 1 momentin 7 ja 8 kohta). Rekisteriin voi kertyä tietoja muun muassa datakeskusten teknisistä ratkaisuista, energiankäytöstä, varautumisjärjestelyistä ja toiminnan jatkuvuuden kannalta keskeisistä järjestelmistä. Tietojen kokoaminen samaan rekisteriin ja yhdistäminen voi muodostaa yksittäisiä tietoja kattavamman kuvan datakeskusten toiminnasta ja haavoittuvuuksista, mikä voi lisätä tietojen väärinkäytön ja turvallisuuteen kohdistuvien uhkien riskiä. Rekisterin tietojen käsittelyssä ja suojaamisessa on siten otettava huomioon sekä yksittäisten tietojen salassapitoperusteet että tietojen yhdistämisestä aiheutuvat riskit.

Tietojen salassapito ja turvallisuusluokittelu järjestettäisiin tiedonhallintalain mukaisesti. Tietojärjestelmän ja tarvittavien toimintaprosessien toteutuksessa noudatettaisiin tiedonhallintalain 4 luvun mukaisia tietoturvallisuusvaatimuksia, kuten käyttöoikeuksien hallinta, lokitietojen kerääminen, salattu tietojen siirtäminen tietoverkossa ja kyberturvallisuutta koskevien riskien hallinta. Tiedonhallintalain 12–18 §:n sekä 18 c §:n mukaiset tietoturvavaatimukset tullaan siten ottamaan huomioon tarvittavia prosesseja suunniteltaessa.

Lisäksi lain toimeenpanon yhteydessä tullaan arvioimaan, tuleeko uusien tietojärjestelmien ja prosessien tietoturvallisuus arvioida viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista annetun lain (1406/2011) mukaisessa menettelyssä.

Esityksen mukaan Huoltovarmuuskeskuksella on oikeus saada tietyin edellytyksin tietoja Energiavirastolta, työ- ja elinkeinoministeriöltä, elinvoimakeskuksilta, Lupa- ja valvontavirastolta, Liikenne- ja viestintävirastolta, sähkömarkkinalaissa (588/2013) tarkoitetulta kantaverkon- tai jakeluverkonhaltijalta, Verohallinnolta sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Energiavirastolta saataisiin vuosittain datakeskusten EU:n datakeskustietokantaan raportoimat tiedot. Muilta viranomaisilta voitaisiin saada yksittäisiä datakeskuksiin liittyviä tarpeellisia tietoja, kuten tietoja datakeskuksen omistusrakenteesta tai siitä, onko datakeskus solminut liittymissopimuksen kanta- tai jakeluverkkoon.

Esityksellä ei muuteta edellä mainittujen ja tietoja nykyisin käsittelevien tahojen vastuita ja tehtäviä muilta kuin tietojen toimittamisen osalta. Esitys ei muuttaisi asiakirjojen julkisuutta tai salassapitoa. Tietojen toimituksen tapaa ja mahdollisia tarvittavia rajapintoja etenkin Huoltovarmuuskeskuksen ja Energiaviraston välillä selvitetään käytännön toimeenpanon yhteydessä. Tavoitteena on kehittää tekniset rajapinnat ja varmistaa tietojen yhteismitallisuus sekä saatavuus etukäteen niiltä toimijoilta, joilta tietoja siirretään Huoltovarmuuskeskukselle lain nojalla. Tarkoituksena on varmistaa tietojen asianmukainen, tietoturvallinen käsittely.

Tiedonhallintalautakunnan suosituksessa tiedonhallinnan muutosvaikutusten arvioinnista todetaan, että käytännössä muutosvaikutusarviointi on tehtävä tilanteissa, joissa muutoksen kohteena on uusi viranomaisorganisaatio, uusi tai merkittävästi muuttuva viranomaisen tehtävä, uusi tietojärjestelmä tai tietojärjestelmään kohdistuva merkittävä muutos, säännösmuutos, jolla on vaikutuksia käytössä olevaan tietojärjestelmään, uusi tietovaranto tai muutos tietovarannon käyttötarkoituksen osalta tai uusi tietoaineisto. Koska suosituksen mukaisesti muutoksen olennaisuuden arviointi edellyttää kehitys-/muutoskohteen riittävää suunnittelua, käytännössä arviointi voidaan tehdä vasta siinä vaiheessa, kun muutoskohde on suunniteltu sellaiselle tasolle, josta tavoitetilaa ja sen mukanaan tuomaa muutosta voidaan verrata viranomaisen nykyiseen toimintaan. Tässä esityksessä on ehdotettu Huoltovarmuuskeskukselle uutta tehtävää, johon liittyy ilmoitusten sähköinen vastaanottaminen ja uuden datakeskusrekisterin ylläpitäminen, jonka vuoksi se tiedonhallintayksikkönä tulee tekemään myöhemmässä vaiheessa oman muutosvaikutusten arvioinnin tiedonhallintalain vaatimusten mukaisesti huomioiden muutoksen tuomat vaikutukset sen nykyiseen toimintaan.

Arvioitu kustannusvaikutus ei välttämättä ylitä lausuntomenettelystä tiedonhallinnan muutosta koskevissa asioissa annetun valtioneuvoston asetuksen (1301/2019) 2 §:ssä määriteltyjä rajoja. Huoltovarmuuskeskus arvioi kuitenkin tekemänsä muutosvaikutusten arvioinnin pohjalta tarvetta tiedonhallintalain 9 §:n mukaiselle lausuntopyynnölle. Valtiovarainministeriön ohjeistuksen mukaan tiedonhallintalain 9 §:ssä säädetty lausuntomenettely ajoittuu ajankohtaan, jossa muutosta suunnitteleva valtion virasto tai laitos on arvioinut tiedonhallintalain 5 §:n 3 momentin ja 8 §:n 1 momentin mukaisesti muutos- tai kehityskohteensa vaikutukset tiedonhallintaan. Mikäli viraston tai laitoksen oma arviointi osoittaa muutoksen olevan toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävä valtioneuvoston lausuntomenettelystä antaman asetuksen 2 §:ssä tarkoittamalla tavalla, tulee viraston ja laitoksen pyytää arvioinnistaan lausunto valtiovarainministeriöltä.

4.2.5 Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Huoltovarmuuskeskuksen ylläpitämä tilannekuva voitaisiin salassapitosäännösten estämättä luovuttaa valtion hallintoviranomaisille, muille valtion virastoille ja laitoksille, hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaisille ja kunnallisille viranomaisille, Ahvenanmaan maakunnan viranomaisille sekä sähkömarkkinalaissa tarkoitetuille kantaverkon- tai jakeluverkonhaltijoille. Huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta annetusta laista poiketen tilannekuvaa ei olisi tarpeen luovuttaa Suomen Pankille, Huoltovarmuusneuvostolle tai sektoreiden, poolien ja toimikuntien toimielimille.

Huoltovarmuuskeskuksen oikeus jakaa tilannekuvaa parantaisi valtionhallinnon edellytyksiä ennakoida datakeskusten sähkö- ja verkkovaikutuksia sekä suunnitella tuotantoa, verkkoja, joustoa, varavoimaa ja hukkalämmön hyödyntämistä koskevia poliittisia päätöksiä. Lisäksi Huoltovarmuuskeskuksen kokonaiskuva datakeskusten sijainnista, kapasiteetista, käyttötarkoituksesta, omistuksesta ja varavoimaratkaisuista vahvistuisi. Tietoa voitaisiin hyödyntää viranomaisten yhteistyössä ja alueiden käytön suunnittelussa.

Laki parantaisi myös viranomaisten edellytyksiä tunnistaa datakeskuksiin liittyviä mahdollisia kriittisiä riippuvuuksia sekä turvallisuusnäkökohtia. Tietoa voitaisiin hyödyntää varautumisessa sekä turvallisuuspoliittisessa päätöksenteossa.

4.2.6 Vaikutukset sisämarkkinoihin

Ehdotusta on arvioitu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen sijoittautumisvapautta ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten kannalta. Keskeisiä huomioon otettavia sisämarkkinavapauksia ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 49 artiklan mukainen sijoittautumisvapaus, SEUT 56 artiklan mukainen palvelujen tarjoamisen vapaus sekä palveluista sisämarkkinoilla annettu direktiivi 2006/123/EY. Sisämarkkinoiden perusvapauksia rajoittavien kansallisten säännösten on EU-tuomioistuimen vakiintuneen tulkinnan mukaisesti oltava perusteltavissa yleiseen etuun liittyvillä pakottavilla syillä sekä oltava syrjimättömiä ja oikeasuhteisia. Lisäksi EU-tuomioistuimen mukaan hallinnollisen ennakkolupajärjestelmän on perusvapaudesta poiketessaan perustuttava objektiivisiin, syrjimättömiin ja etukäteen tiedossa oleviin arviointiperusteisiin, eikä se saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tavoitteen saavuttamiseksi.

Ehdotettu sääntely sisältäisi velvollisuuden tehdä ilmoitus Huoltovarmuuskeskuksen ylläpitämään datakeskusrekisteriin asennetun tietotekniikan tehontarpeeltaan vähintään 0,5 megawatin datakeskuksen osalta ennen rakentamisen aloittamista. Ilmoitusvelvollisuus koskisi samalla tavalla kaikkia toimijoita riippumatta niiden kansallisuudesta.

Rekisteriin tehtävä ilmoitus ei olisi toimilupa eikä viranomaisella olisi toimivaltaa hyväksyä, hylätä tai asettaa ehtoja datakeskusinvestoinnille ilmoituksen perusteella. Sääntelyllä ei siten rajoitettaisi markkinoille pääsyä eikä datakeskustoiminnan harjoittamista, vaan sen tarkoituksena olisi viranomaisten tilannekuvan muodostaminen yhteiskunnallisesti merkittävistä datakeskuksista sekä niiden energia-, infrastruktuuri-, huoltovarmuus- ja turvallisuusvaikutuksista.

Vaikka ilmoitusvelvollisuutta pidettäisiin sisämarkkinavapauksien käyttöön jossain määrin vaikuttavana hallinnollisena velvoitteena, sääntelyllä tavoitellaan huoltovarmuuden, kriittisen infrastruktuurin ja turvallisuuden kannalta hyväksyttäviä yleisen edun mukaisia tavoitteita. Kerättävien tietojen määrä ei myöskään ylitä tavoitteen saavuttamiseksi välttämätöntä. Näin ollen ehdotetun sääntelyn voidaan arvioida olevan myös suhteellisuusperiaatteen mukainen.

4.2.7 Ahvenanmaan toimivalta

Perustuslain 120 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on itsehallinto sen mukaan kuin Ahvenanmaan itsehallintolaissa (1144/1991, *Ahvenanmaan itsehallintolaki*) erikseen säädetään. Ahvenanmaan itsehallintolain 18, 27 ja 29 §:ssä säädetään Ahvenanmaan maakunnan ja valtakunnan välisestä toimivallan jaosta. Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n 22 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat elinkeinotoimintaa ottaen huomioon, mitä on säädetty 11 §:ssä, 27 §:n 2, 4, 9, 12–15, 17–19, 26, 27, 29–34, 37 ja 40 kohdassa sekä 29 §:n 1 momentin 3–5 kohdassa. Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 3 kohdan nojalla Huoltovarmuuskeskuksen järjestysmuoto ja toiminta kuuluvat valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Lisäksi 29 §:n nojalla valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat myös asiat, jotka koskevat kauppa- yhdistys ja alusrekisteriä. Maakuntapäivien suostumuksella voitaisiin kuitenkin siirtää lainsäädäntövalta edellä tarkoitetuilla oikeudenaloilla kokonaan tai osittain maakunnalle. Datakeskusrekisteriä koskeva lainsäädäntövalta kuuluu siten tällä hetkellä valtakunnalle.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Valmistelun yhteydessä arvioitiin vaihtoehtoa säätää raskaammasta rekisteröintimenettelystä ilmoitusmenettelyn sijaan. Tässä vaihtoehdossa viranomaiselle olisi annettu ilmoitusmenettelyä laajemmat toimivaltuudet, kuten toimivalta rekisteröintiä koskevaan päätöksentekoon sekä mahdollisuus puuttua toiminnan aloittamiseen tilanteissa, joissa rekisteröintiä ei olisi tehty. Valmistelun yhteydessä arvioitiin myös laiminlyöntiin liittyvien seuraamusten tiukempaa sääntelyä. Tiukempaa rekisteröintimenettelyä ei kuitenkaan pidetty tarkoituksenmukaisena tavoiteltuihin päämääriin nähden. Vaihtoehdon arvioitiin lisäävän sekä toiminnanharjoittajien että viranomaisen hallinnollista taakkaa ilman, että sillä saavutettaisiin ilmoitusmenettelyyn verrattuna olennaisesti parempaa viranomaistiedonsaantia tai muuta hyötyä tilannekuvan ylläpitämisen kannalta.

Valmistelun yhteydessä arvioitiin lisäksi mahdollisuutta säätää ilmoitusmenettelystä valmisteilla olevan sijoituslupalain yhteydessä, sillä sijoituslupalaissa tullaan säätämään tietyt kriteerit täyttäviin datakeskuksiin kohdistuvasta turvallisuusperusteisesta lupamenettelystä. Tästä vaihtoehdosta luovuttiin hankkeiden erilaisten päämäärien vuoksi.

Valmistelun yhteydessä arvioitiin myös sitä, voisiko valvontaviranomaisena Huoltovarmuuskeskuksen sijaan toimia Energiavirasto tai Liikenne- ja viestintävirasto. Datakeskusten kokonaisvaltaiset digitaaliseen ja sähköinfrastruktuuriin liittyvät erityispiirteet ulottuvat kuitenkin Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston valvontaa laajemmalle. Huoltovarmuuskeskus valittaisiin valvontaviranomaiseksi sen valtakunnallisen tilannekuvatehtävän vuoksi. Valinta edellyttäisi riittävää resursointia ja tehtävän tarkkaa erottamista turvallisuusperusteisesta päätöksenteosta.

5.2 Ulkomaiset ja EU:n keinot

5.2.1 Johdanto

EU:ssa on säädetty datakeskusten raportointivelvollisuudesta EU:n datakeskustietokantaan. Raportointivelvoite on kuvattu tarkemmin nykytilan kuvauksen yhteydessä (jakso 2.1).

Jäsenvaltioissa datakeskuksia seurataan muun muassa kaavoituksen, ympäristölupien, sähköverkkoon liittymisen ja ulkomaisten sijoitusten valvonnan kautta. Valmistelun yhteydessä on laadittu vertailu Ruotsin, Tanskan ja Saksan järjestelmistä. Yhdessäkään valtiossa ei ole täysin samanlaista järjestelmää kuin nyt Suomeen ehdotettava datakeskusrekisteri.

5.2.2 Ruotsi

Ruotsissa on säädetty erillinen kansallinen laki datakeskusten energiatehokkuutta koskevien tietojen julkistamisesta (*Lag (2025:570) om offentliggörande av information om datacenters energiprestanda*) ja se on astunut voimaan 1.7.2025. Lailla on pantu täytäntöön delegoidussa asetuksessa (EU) 2024/1364 säädetty raportointivelvoite. Ruotsiin ei ole perustettu erillistä kansallista datakeskusrekisteriä, vaan datakeskuksen omistaja tai ylläpitäjä vastaa datakeskuksen energiatehokkuutta koskevien tietojen ilmoittamisesta energiatehokkuusdirektiivin 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun EU:n datakeskustietokantaan. Raportointivelvollisuus koskee datakeskusten ylläpitäjiä, kun datakeskuksen tehontarve on vähintään 0,5 megawattia. Laki rajaa raportointivelvollisuuden ulkopuolelle myös datakeskukset, 1) joita käytetään turvallisuusherkkään toimintaan, 2) joita käytetään puolustus- tai kriisivalmiustarkoituksiin, tai 3) joissa palveluja tarjotaan yksinomaan turvallisuusherkkää toimintaa taikka puolustus- tai kriisivalmiustarkoituksia varten.

Valvontaviranomaisena toimii *Energimyndigheten*, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden toteutumista. Valvontaviranomaisella on lain nojalla valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa oikeus saada pyynnöstä datakeskuksen omistajalta tai ylläpitäjältä tietoja ja tutustua asiakirjoihin sekä päästä datakeskuksen alueille, datakeskuksen tiloihin sekä muihin tiloihin, jotka eivät ole asumiskäytössä. Valvontaviranomainen voi antaa lain ja delegoidun asetuksen (EU) 2024/1364 noudattamisen varmistamiseksi tarpeellisia määräyksiä. Määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla.

5.2.3 Tanska

Tanskassa energiatehokkuusdirektiivi sekä delegoitu asetus (EU) 2024/1364 on täytäntöönpantu kansallisella lailla *Bekendtgørelse om indberetning og offentliggørelse af oplysninger vedrørende datacentres energimæssige ydeevne*, joka tuli voimaan 1.9.2024. Tanskaan ei ole perustettu erillistä kansallista datakeskusrekisteriä, vaan lailla velvoitetaan datakeskusten ylläpitäjät raportoimaan datakeskuksen energiatehokkuutta koskevat tiedot EU:n datakeskustietokantaan delegoidun asetuksen (EU) 2024/1364 mukaisesti. Raportointivelvollisuus koskee siten myös Tanskassa tehontarpeeltaan vähintään 0,5 megawatin datakeskuksia. Raportointivelvollisuus ei koske sellaisten datakeskusten omistajia ja ylläpitäjiä, joita käytetään yksinomaan puolustukseen tai väestönsuojeluun liittyviin tarkoituksiin tai jotka tuottavat palveluja tällaisiin lopullisiin tarkoituksiin.

Valvontaviranomaisena toimii *Energistyrelsen*, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista. Valvontaviranomainen voi määrätä datakeskuksen ylläpitäjän täyttämään ilmoitusvelvollisuuden viraston antamassa määräajassa. Velvollisuuden laiminlyönnistä voidaan tuomita rikosoikeudelliseen sakkorangaistukseen.

5.2.4 Saksa

Saksassa energiatehokkuusdirektiivi on täytäntöönpantu kansallisella lailla (*Gesetz zur Steigerung der Energieeffi-zienz in Deutschland1 (Energieeffizienzgesetz - EnEfG)*), joka tuli voimaan marraskuussa 2023. Saksassa on oma kansallinen datakeskusrekisteri (*Energieeffizienzregister für Rechen-zentren, RZReg*), jota ylläpitää liittovaltion talous- ja

vientivalvontavirasto *Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle, BAFA*. Ilmoitusvelvollisuus koskee tehontarpeeltaan vähintään 0,3 megawatin datakeskuksia. Ilmoitettavat tiedot vastaavat energiatehokkuusdirektiivin mukaisia raportoitavia tietoja. Ilmoittamalla tiedot RZRegiin ilmoitusvelvolliset yritykset täyttävät sekä EnEfG:n että energiatehokkuusdirektiivin ja delegoidun asetuksen (EU) 2024/1364 mukaiset vaatimukset. BAFA:ssa toimiva liittovaltion energiatehokkuusyksikkö *Bundesstelle für Energieeffizienz, BfEE* huolehtii kansallisten tietojen ilmoittamisesta EU:n datakeskustietokantaan.

Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle on rajattu liittovaltion ja osavaltioiden perustuslain suojelusta vastaavat viranomaiset, sotilastiedustelun turvallisuuspalvelu sekä liittovaltion tiedustelupalvelu, asevoimat sekä välittömästi puolustustarkoituksiin käytettävät toimipaikat ja laitokset riippumatta siitä, käyttävätkö ja ylläpitävätkö niitä Saksan asevoimat vai liittoutuneiden valtioiden asevoimat tai ovatko nämä antaneet niiden käytön ja ylläpidon kolmannen osapuolen tehtäväksi, sekä atomilain soveltamisalaan kuuluvat ydinlaitokset.

6 Lausuntopalaute

Hallituksen esitysluonnos oli Lausuntopalvelussa kommentoitavana 3.9.2026–2.10.2026. Lausuntoajaksi määriteltiin neljä viikkoa, sillä kyseessä arvioitiin olevan helposti omaksuttava hanke, jonka pääasialliset vaikutukset ovat selvitettävissä helposti ja nopeasti. Kyseessä on selkeästi rajattu ilmoitusvelvollisuus, joka koskee rajattua ilmoitusvelvollisten joukkoa. Esitysluonnos oli sen julkaisuhetkellä pitkälle laadittu, ja lausuntokierroksen aikana järjestettiin kaikille avoin keskustelutilaisuus. Valmisteluun oli lisäksi osallistettu jo ennen lausuntokierroksen käynnistämistä esityksen kannalta merkityksellisiä sidosryhmiä kuten Huoltovarmuuskeskus, Energiavirasto ja Datakeskusteollisuus, kuten myös esityksen kannalta keskeiset ministeriöt liikenne- ja viestintäministeriö, sisäministeriö, puolustusministeriö, ympäristöministeriö ja valtiovarainministeriö.

Lausuntopyynnössä pyydettiin arviota 0,5 megawatin raja-arvosta ja turvallisuuspoikkeuksesta, ilmoitusvelvollisuuden ajankohdasta, ilmoituksen yhteydessä toimitettavista tiedoista sekä tietojen toimittamisesta poikkeamisesta, muutosilmoituksista ja niiden toimittamisen ajankohdasta, Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeudesta, tietojenantovelvollisuudesta ja tietojen luovuttamisesta, voimaantulon ajankohdasta sekä siirtymäajasta liittymissopimuksen solmineiden, rakenteilla ja toiminnassa olevien datakeskusten osalta sekä Huoltovarmuuskeskuksen tehtävästä ja sen resursoinnista. Lausunnoissa todettiin alla olevaa.

6.1 Soveltamisala: 0,5 megawatin raja-arvo ja turvallisuuspoikkeus

Useat toimijat pitivät ehdotettua raja-arvoa perusteltuna kompromissina riittävän kattavan kansallisen tilannekuvan muodostamisen ja hallinnollisen taakan välillä. Useat lausunnonantajat pitivät 0,5 megawatin raja-arvoa tarkoituksenmukaisena myös siksi, että se on yhdenmukainen EU:n datakeskuksia koskevassa raportoinnissa käytetyn kynnysarvon kanssa. Muutamat lausunnonantajat esittivät näkemyksiä raja-arvon tarkoituksenmukaisuudesta sekä soveltamisen täsmentämistarpeista. Joissakin lausunnoissa korostettiin tarvetta estää ilmoitusvelvollisuuden kiertäminen, joka voisi tapahtua esimerkiksi jakamalla keinotekoisesti sama datakeskushanke useisiin pienempiin yksiköihin. Lausunnoissa pidettiin tärkeänä sitä, että toiminnallisesti ja teknisesti yhteen kuuluvat datakeskukset sekä niiden vaiheittaiset laajennukset käsitellään yhtenä kokonaisuutena. Useissa lausunnoissa katsottiin lisäksi, että soveltamisalan kannalta olisi tarpeen täsmentää vaiheittain toteutettavien hankkeiden, datakeskuskampusten sekä yhteissijoitus- datakeskusten asemaa. Osa lausunnonantajista katsoi, että 0,5 megawatin raja-arvo voisi olla nykyistä alempi mahdollisimman kattavan

kokonaiskuvan muodostamiseksi. Lisäksi palautteessa tuotiin esiin, että alle 0,5 megawatin datakeskukset voitaisiin ottaa rekisteriin esimerkiksi kevennetyllä ilmoitusmenettelyllä.

Turvallisuuspoikkeusta koskeva sääntely sai lausunnoissa verrattain vähän huomiota, eikä sen poistamista tai olennaista muuttamista esitetty. Turvallisuuspoikkeuksessa mainitut viranomaiset lähtökohtaisesti kannattivat säädettyä poikkeusta. Muutamassa lausunnossa tuotiin esiin, että turvallisuuspoikkeuksesta tulisi säätää laveammin. Viranomaisista Tulli kiinnitti huomiota yhteiskäyttöisten konesalien asemaan ja piti epäselvänä, miten huomioidaan tilanteet, joissa turvallisuusviranomaisen järjestelmiä sijaitsee samoissa ympäristöissä muiden asiakkaiden kanssa.

6.2 Ilmoitusvelvollisuuden ajankohta

Valtaosa lausunnonantajista piti perusteltuna sitä, että ilmoitus tehdään jo ennen rakentamisen aloittamista, jotta viranomaisille muodostuu ennakoiva tilannekuva tulevista datakeskushankkeista. Useat datakeskusalan toimijat katsoivat kuitenkin lausunnoissaan, että investointipäätös on ilmoitusvelvollisuuden perusteena liian tulkinnanvarainen käsite, koska investointiprosessit ja päätöksentekomallit vaihtelevat yrityksittäin ja hankkeittain. Tämän vuoksi lausunnoissa ehdotettiin joko investointipäätöksen määritelmän täsmentämistä tai ilmoitusvelvollisuuden sitomista objektiivisesti todennettavaan tapahtumaan.

Lausunnoissa korostettiin myös rakentamisen aloittamisen käsitteen täsmentämistarvetta. Lausuntopalautteen mukaan datakeskushankkeisiin liittyy usein erilaisia valmistelu- ja esirakentamistoimia, minkä vuoksi lausunnonantajat pitivät tärkeänä, että esityksessä käy nykyistä selkeämmin ilmi, mitkä toimenpiteet katsotaan varsinaiseksi rakentamisen aloittamiseksi. Osa lausunnonantajista puolestaan katsoi, että ilmoitusvelvollisuus syntyy nykyisessä mallissa liian myöhään. Lausunnoissa ehdotettiin ilmoitusvelvollisuuden sitomista nykyistä aikaisempaan tai objektiivisemmin todennettavaan vaiheeseen sekä korostettiin varhaisen tiedonsaannin merkitystä sähköjärjestelmän, infrastruktuurin, alueidenkäytön ja aluekehityksen suunnittelun kannalta.

6.3 Ilmoituksen yhteydessä toimitettavat tiedot sekä tietojen toimittamisesta poikkeaminen

Ilmoituksen yhteydessä toimitettavia tietoja koskeva kokonaisuus keräsi lausuntokierroksella runsaasti kommentteja. Osa lausunnonantajista piti ehdotettua tietosisältöä pääosin tarkoituksenmukaisena, mutta korosti tietojen täsmentämisen tarvetta ja hallinnollisen taakan rajaamista. Toisaalta useissa lausunnoissa katsottiin, että rekisterin tietosisältöä tulisi täydentää erityisesti energia-, ympäristö-, turvallisuus- ja aluekehitysvaikutuksia koskevilla tiedoilla.

Lausunnoissa korostettiin laajasti ilmoitettavien tietojen yhdenmukaisuutta ja vertailukelpoisuutta. Huoltovarmuuskeskus kiinnitti huomiota siihen, että osa ehdotetuista tiedoista on arvioihin perustuvia tai muutoin tulkinnanvaraisia, mikä voi heikentää rekisterin tietojen vertailukelpoisuutta ja vaikeuttaa tilannekuvan muodostamista. Lausunnoissa pidettiin tärkeänä myös tietojen yhteensopivuutta EU:n datakeskusraportoinnin ja muiden viranomaisrekisterien kanssa.

Merkittävä osa lausuntopalautteesta liittyi energia- ja sähköjärjestelmätietoihin. Useissa lausunnoissa katsottiin, että rekisterin tulisi sisältää nykyistä tarkempia tietoja esimerkiksi sähkönkäytöstä, sähköjärjestelmävaikutuksista, kulutusjoustosta, varautumisesta sekä hukkalämmön hyödyntämisestä.

Ympäristövaikutuksiin liittyvien tietojen laajentamista esitettiin useissa lausunnoissa. Erityisesti esiin nousivat maankäyttövaikutukset, energialähteet, päästövaikutukset sekä vedenkulutus, jota useat lausunnonantajat pitivät tarpeellisena osana datakeskusten kokonaisvaikutusten arviointia.

Turvallisuuteen, omistukseen ja määräysvaltaan liittyvät tiedot muodostivat toisen keskeisen lausuntokokonaisuuden. Erityisesti puolustusministeriö sekä useat muut viranomaiset korostivat omistus-, määräysvalta- ja käyttäjätietojen merkitystä viranomaisten tilannekuvan, turvallisuusarvioiden ja riskien tunnistamisen näkökulmasta.

Tietojen julkisuutta, liikesalaisuuksia ja henkilötietojen käsittelyä koskevat kysymykset nousivat niin ikään esiin useissa lausunnoissa. Elinkeinoelämän toimijat korostivat liikesalaisuuksien ja kriittistä infrastruktuuria koskevien tietojen suojaa, kun taas osa lausunnonantajista piti rekisteritietojen laajaa julkisuutta perusteltuna. Tietosuojavaltuutetun toimisto kiinnitti huomiota henkilötietojen käsittelyn täsmällisyyteen, tietojen minimointiin sekä siihen, mitä luonnollisia henkilöitä koskevia tunniste- ja yhteystietoja rekisteriin on tarkoitus kerätä.

6.4 Muutoksista ilmoittaminen ja muutosilmoitusten ajankohta

Muutosilmoituksia koskeva sääntely sai lausuntokierroksella pääosin myönteisen vastaanoton, eikä muutosilmoitusvelvollisuuden perusratkaisua kyseenalaistettu. Lausuntopalautteessa korostettiin kuitenkin tarvetta täsmentää, mistä muutoksista ilmoitus on tehtävä, milloin ilmoitusvelvollisuus syntyy sekä miten muutosilmoitukset suhteutuvat alkuperäiseen ilmoitusvelvollisuuteen.

Useissa lausunnoissa pidettiin tärkeänä, että muutosilmoitusvelvollisuus kohdistuu vain olennaisiin muutoksiin. Erityisesti datakeskustoimialan edustajat korostivat, että datakeskushankkeet tarkentuvat suunnittelun ja toteutuksen edetessä, minkä vuoksi sääntelystä tulisi nykyistä selkeämmin ilmetä, milloin kyse on normaalista hankkeen tarkentumisesta ja milloin kansallisen tilannekuvan kannalta merkittävästä muutoksesta.

Erityisesti viranomaislausunnoissa korostettiin, että turvallisuuden ja viranomaisten tilannekuvan näkökulmasta omistus-, määräysvalta- ja toimijarakenteissa tapahtuvat muutokset voivat olla yhtä merkittäviä kuin datakeskuksen fyysiseen kapasiteettiin liittyvät muutokset. Samalla korostettiin, että muutosilmoitusvelvollisuuden sisältö ja ilmoitettavat muutokset tulee määritellä riittävän täsmällisesti, jotta sekä ilmoitusvelvolliset että valvova viranomainen voivat yksiselitteisesti arvioida, milloin muutosilmoitus on tehtävä.

6.5 Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus, tietojenantovelvollisuus ja tietojen luovuttaminen

Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeutta, tietojenantovelvollisuutta ja tietojen luovuttamista koskeviin säännöksiin kohdistui runsaasti lausuntopalautetta. Lausunnoissa pidettiin yleisesti perusteltuna, että Huoltovarmuuskeskuksella on riittävät tiedonsaantioikeudet datakeskuksia koskevan kansallisen tilannekuvan muodostamiseksi. Samalla korostuivat tietojen käyttötarkoitukseen, luovuttamisen edellytyksiin, tietosuojaan, liikesalaisuuksien suojaan sekä päällekkäisen tiedonkeruun välttämiseen liittyvät kysymykset.

Erityisesti lausuttavana olleen luonnoksen 11 §:n yleinen elinkeinonharjoittajille sekä elinkeinoelämän järjestöille asetettava tietojenantovelvollisuus herätti kriittisiä huomioita. Useat toimialajärjestöt ja datakeskusalan toimijat katsoivat, että pykälän suhde muihin

tiedonsaantisäännöksiin jää epäselväksi ja voisi mahdollistaa laajemman tiedonkeruun kuin lain tavoitteiden saavuttaminen edellyttää. Useissa lausunnoissa esitettiin pykälän tarkempaa rajaamista tai sen tarpeellisuuden uudelleenarviointia. Luonnoksen 11 § on poistettu käsillä olevasta esityksestä.

Tietojen luovuttamista koskeva luonnosversion 12 § (käsillä olevan esityksen 11 §) muodosti toisen keskeisen lausuntoteeman. Useissa lausunnoissa korostettiin, että yksittäisiä datakeskuksia koskevien tietojen luovuttaminen tulisi sitoa nykyistä selkeämmin vastaanottavan viranomaisen lakisääteisiin tehtäviin ja tietojen välttämättömyyteen. Oikeusministeriö sekä useat elinkeinoelämän toimijat pitivät tarpeellisena täsmentää, mille tahoille tietoja voidaan luovuttaa, millä perusteella sekä tapahtuuko luovuttaminen pyynnöstä vai oma-aloitteisesti. Lausunnoissa korostettiin myös käyttötarkoitussidonnaisuuden, tietojen minimoinnin sekä liikesalaisuuksien ja kriittistä infrastruktuuria koskevien tietojen suojan merkitystä.

Samanaikaisesti useissa lausunnoissa esitettiin tiedonsaantioikeuksien laajentamista. Erityisesti kuntien, aluekehittämisestä vastaavien viranomaisten, elinvoimakeskusten sekä sähköjärjestelmän suunnittelusta vastaavien toimijoiden tiedonsaantitarpeita perusteltiin aluekehityksen, infrastruktuurin ja energiaverkkojen suunnittelulla, investointien ennakoinnilla sekä huoltovarmuuden turvaamisella.

6.6 Voimaantulon ajankohta sekä siirtymäaika rakenteilla ja toiminnassa olevien datakeskusten osalta

Voimaantuloa ja siirtymäaikaa koskevia säännöksiä käsiteltiin lausunnoissa niukasti. Useat lausunnonantajat pitivät luonnoksessa ehdotettua 1.1.2027 voimaantuloa ja kuuden kuukauden siirtymäaikaa lähtökohtaisesti kohtuullisina. Lausunnoissa pidettiin yleisesti tärkeänä, että datakeskustoimijoille jää riittävästi aikaa valmistautua uusiin velvoitteisiin sekä kerätä ja toimittaa rekisteriin vaadittavat tiedot.

Huoltovarmuuskeskus katsoi, että lain ehdotettu voimaantulo 1.1.2027 on erittäin tiukka ottaen huomioon rekisterin perustamiseen liittyvät valmistelutarpeet. Lausunnon mukaan näin lyhyessä ajassa ei ole mahdollista luoda ilmoitusten vastaanottamiseen ja käsittelyyn tarvittavia prosesseja ja ohjeistuksia eikä varmistaa toiminnan riittävä resursointia.

Lausunnonantajat toivat myös esiin, että osa rekisteriin ilmoitettavista tiedoista ei välttämättä ole välittömästi saatavilla, minkä vuoksi tiedonkeruuseen, järjestelmien päivittämiseen ja raportointikäytäntöjen luomiseen tulee varata riittävästi aikaa. Datakeskusalan toimijat korostivat lisäksi, että velvoitteiden toimeenpanon tueksi tarvitaan hyvissä ajoin ennen lain voimaantuloa julkaistavat ohjeet, määritelmät ja raportointikäytännöt. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota myös siihen, että siirtymäajan tulee olla yhteensopiva muiden datakeskuksia koskevien raportointi- ja tiedonantovelvoitteiden kanssa.

6.7 Huoltovarmuuskeskuksen tehtävä ja sen resursointi

Lausunnoissa suhtauduttiin pääosin myönteisesti siihen, että Huoltovarmuuskeskus toimisi datakeskusrekisterin ylläpitäjänä, ilmoituksia vastaanottavana valvontaviranomaisena sekä datakeskuksia koskevan kansallisen tilannekuvan ylläpitäjänä. Useat lausunnonantajat katsoivat, että tehtävä soveltuu luontevasti Huoltovarmuuskeskuksen nykyisiin huoltovarmuus- ja tilannekuvatehtäviin.

Lausunnoissa korostettiin laajasti, että Huoltovarmuuskeskukselle on osoitettava riittävät henkilöstö-, tietojärjestelmä-, analyysi- ja tietoturvaresurssit uusien tehtävien hoitamiseksi. Useat lausunnonantajat korostivat, että resurssien tulee mahdollistaa paitsi ilmoitusten vastaanottaminen ja käsittely myös tilannekuvan ylläpitäminen ja valvonta.

Huoltovarmuuskeskus toi lausunnossaan lisäksi esiin, ettei rekisteritoiminnon perustamiseen ja ylläpitämiseen tarvittavaa rahoitusta ole huomioitu vuoden 2027 talousarviossa. Lausunnon mukaan Huoltovarmuuskeskukselle ei ole varattu budjettivaroja toiminnon perustamiseen ja ylläpitämiseen.

6.8 Muut huomiot

Datakeskusrekisteri sai lausuntopalautteessa laajamittaista kannatusta. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota datakeskusrekisterin käyttötarkoitukseen ja oikeudelliseen asemaan. Erityisesti datakeskusalan toimijat korostivat, että rekisterin tarkoituksena tulisi olla kansallisen tilannekuvan muodostaminen eikä siitä tulisi muodostua lupa-, hyväksyntä- tai ennakkovalvontamenettelyä. Muutama lausunnonantaja katsoi, että ehdotettua ilmoitusmenettelyä laajempi lupamenettely olisi parempi vaihtoehto etenkin datakeskuksia koskevien turvallisuuskysymyksien huomioon ottamiseksi.

Useissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota myös ilmoitusmaksujen määräytymisperusteisiin ja niiden oikeasuhtaisuuteen. Lausunnonantajat katsoivat, että kiinteä datakeskuskohtainen maksu voi kohdistua erilaisiin liiketoimintamalleihin eri tavoin. Lausunnoissa tuotiin esiin, että useita pieniä tai hajautettuja datakeskuksia ylläpitäville toimijoille voi aiheutua suhteellisesti suurempi maksurasitus kuin toimijoille, joiden kapasiteetti on keskitetty harvempiin suuriin datakeskuksiin. Korkein hallinto-oikeus ja Oikeuskanslerinvirasto kiinnittivät lausunnoissaan huomiota sääntelyn rakenteeseen, täsmällisyyteen ja oikeusturvakysymyksiin. Lausunnoissa nostettiin esiin erityisesti tietojenantovelvollisuutta, valvontaa, hallintopakkoa ja muutoksenhakua koskevien säännösten keskinäiset suhteet sekä useiden säännösten ja käsitteiden täsmentämistarpeet. Oikeuskanslerinvirasto kiinnitti lisäksi huomiota vaikutusarviointien, säätämisjärjestysperustelujen ja lausuntomenettelyn perustelujen täydentämistarpeisiin. Oikeuskansleriviraston lausunnossa arvioitiin myös esitykselle varattua lyhennettyä neljän viikon lausuntoaikaa. Lausunnossa katsottiin, ettei lyhennettyä lausuntoaikaa ollut perusteltu täysin asianmukaisesti ottaen huomioon, että kyseessä on kokonaan uusi lainsäädäntöhanke, joka sisältää uusia tietojenantovelvoitteita ja tiedonluovutusvelvoitteita sekä mahdollisuuden periä käsittelymaksuja ja asettaa velvoitteiden laiminlyönnistä uhkasakko.

Useissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota rekisteriin tallennettavien tietojen luottamuksellisuuteen, julkisuuteen ja tietoturvaan. Erityisesti datakeskusalan toimijat sekä useat viranomaiset korostivat, että rekisteriin kootaan liikesalaisuuksia ja kriittistä infrastruktuuria koskevia tietoja, minkä vuoksi tietojen suojaamiseen, tietojen luovuttamiseen ja julkisen yhteenvedon sisältöön tulee kiinnittää erityistä huomiota. Toisaalta osa lausunnonantajista katsoi, että esityksessä korostuvat tietojen salassapito ja viranomaiskäyttö, eikä julkisuusperiaatteen ja avoimen tiedon hyödyntämistä ole arvioitu riittävästi. Joissakin lausunnoissa esitettiin rekisterin tietojen nykyistä laajempaa julkisuutta sekä avoimen datan hyödyntämistä.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoi, että esitysluonnoksessa tulee arvioida toimivallan jakautumista Ahvenanmaan itsehallintolain näkökulmasta, ja että niukan ruotsinkielisen aineiston vuoksi ehdotuksen vaikutuksia Ahvenanmaalle oli vaikea arvioida. Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoi olevan tärkeää, että se saa käyttöönsä tilannekuvaa Ahvenanmaata

koskevilta osin. Lisäksi Ahvenanmaan maakunnan hallitus arvioi, että ehdotettu laki kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

6.9 Toimenpiteet lausuntopalautteen perusteella

Lausuntopalautteen perusteella 0,5 megawatin soveltamisala pidettiin ennallaan, mutta ilmoitusvelvollisuuden ajankohta arvioitiin uudelleen. Ilmoitusvelvollisuuden ajankohtaa tarkennettiin siten, että ilmoitus tulee tehdä 30 päivää kantaverkon- tai jakeluverkonhaltijan kanssa solmittavan liittymissopimuksen allekirjoittamisen jälkeen, jotta ilmoitusvelvollisuus perustuisi objektiivisesti todennettavissa olevaan tapahtumaan.

Ilmoituksen yhteydessä kerättäviä tietoja pyrittiin tarkentamaan viittaamalla soveltuvin osin delegoidun asetuksen (EU) 2024/1364 mukaisiin tietoihin. Kerättäviin tietoihin lisättiin Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston esiin nostamat tiedot NIS2 -direktiivin soveltuvuudesta datakeskukseen. Lisäksi Datakeskusteollisuuden lausunnon perusteella lisättiin vaatimus toimittaa tieto siitä, mistä maasta datakeskuksen teknistä ylläpitoa ja etähallintaa tosiasiassa suoritetaan ja kohdistuuko datakeskukseen kolmannen maan lainsäädäntöön perustuvia tiedonluovutusvelvoitteita. Lisäyksillä saataisiin kattavampi kuva datakeskuksen mahdollisesta kriittisyydestä ja turvallisuusulottuvuuksista. Lausunnoissa esiintyi muita hajanaisia ehdotuksia muun muassa erilaisten ympäristöliitännäisten tietojen keräämiseksi. Hallinnollisen taakan pitämiseksi kohtuullisena kaikkia eri lausunnoissa esiintyneitä ehdotuksia ei otettu huomioon. Jatkovalmistelussa katsottiin, että ympäristönäkökulmat tulevat katetuksi myös rakennuslupien sekä ympäristövaikutusten arvioinnin kautta. Suuressa osassa lausuntoja nousi kuitenkin esiin tarve kerätä tieto datakeskuksen kokonaisvedenkulutuksesta, joka lisättiin laajan kannatuksen vuoksi ilmoitettaviin tietoihin.

Voimaantulon ajankohtaa siirrettiin 1.4 saakka, jotta Huoltovarmuuskeskuksella olisi asianmukaisesti aikaa vaadittavien järjestelmien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Oikeusministeriön ja Oikeuskanslerinviraston sekä muiden lausuntojen perusteella tietojenvaihtoa koskevia säännöksiä tarkennettiin siten, että elinkeinonharjoittajia ja elinkeinoelämän järjestöjä koskeva kritiikkiä saanut tietojenantovelvoite poistettiin. Tietojenantovelvoite rajattiin tarkemmin koskemaan ilmoitusvelvollisia ja niihin olennaisesti liittyviä tahoja, ja velvoite tietojen toimittamiselle sidottiin Huoltovarmuuskeskuksen valvonnan yhteydessä tarvitsemiin tietoihin. Lisäksi viranomaisten välisen tietojenvaihdon reunaehtoja tarkennettiin, ja viranomaisten lausuntojen perusteella tehtiin lisäyksiä niihin viranomaisiin, keiltä Huoltovarmuuskeskus voisi saada tietoja ja mille tahoille Huoltovarmuuskeskus voisi toimittaa tietoja.

Korkeimman hallinto-oikeuden lausunnon perusteella tarkennettiin Huoltovarmuuskeskuksen valvontaa sekä valitusoikeuksia koskevia säännöksiä. Ehdotuksen säätämisjärjestelyperusteluja on täydennetty Oikeuskanslerinviraston lausunnon perusteella erityisesti oikeusturvan sekä ilmoituksista perittävien maksujen osalta.

Ehdotukseen on lausuntojen perusteella myös sisällytetty arvio Huoltovarmuuskeskuksen uusista velvoitteista tiedonhallintalain sekä tietoturvallisuuden näkökulmasta. Ahvenanmaan asemaa on tarkennettu ja sitä on käsitelty säätämisjärjestysperustelujen sijaan esityksen yleisissä perusteluissa.

7 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. *Soveltamisala.* Ehdotetun 1 momentin mukaan lakia sovellettaisiin Suomeen suunniteltuun tai Suomessa rakenteilla tai toiminnassa olevaan datakeskukseen, jonka suunniteltu tai toteutunut asennetun tietotekniikan tehontarve on vähintään 0,5 megawattia. Ilmoitusvelvollisuuden ajankohta määriteltäisiin lain 5 §:n 2 momentissa, ja lähtökohtana olisi, että ilmoitusvelvollisuus koskee datakeskushankkeita jo niiden suunnitteluvaiheessa ennen rakentamisen aloittamista. Suunnitteilla olevalla datakeskuksella tarkoitettaisiin 5 §:n 2 momentin perusteluissa kuvatulla tavalla sellaista käynnistynyttä datakeskushanketta, jonka osalta rakentamista ei ole vielä aloitettu. Lain voimaan tullessa Suomessa on kuitenkin jo toiminnassa ja rakenteilla olevia datakeskuksia, joiden tulisi myös ilmoittaa laissa tarkoitetut tiedot datakeskusrekisteriin.

Soveltamisalan alarajaksi ehdotetaan 0,5 megawatin asennetun tietotekniikan tehontarvetta. Raja vastaa Euroopan unionin datakeskusten energiatehokkuusraportoinnissa käytettyä kynnystä. Raja-arvon tarkoituksena on kohdistaa ilmoitusvelvollisuus riittävään määrään datakeskuksia, jotta kattavan kansallisen tilannekuvan muodostaminen olisi mahdollista. Samalla kaikkein pienimmät konesalit jäisivät ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle, ja sääntelyn hallinnollinen taakka pysyisi oikeasuhtaisena.

Asennetun tietotekniikan tehontarpeeseen luettaisiin palvelinten lisäksi muun muassa tallennuspalvelimet ja -laitteet, runko- ja lähiverkkolaitteet, konesalien näytöt ja käyttölaitteet, valvomon ja varmistusjärjestelmien IT-laitteet, telekommunikaatiolaitteet ja IT-laitteiden sisäiset puhaltimet ja muut datakeskuksen tietoteknisen toiminnan kannalta olennaiset IT-laitteet.

Suunnitteilla olevan hankkeen osalta asennetun tietotekniikan tehontarve perustuisi ilmoitushetkellä ilmoitusvelvollisen saatavilla olevien tietojen perusteella tekemään perusteltuun arvioon. Jos hanke ei alkuperäisen suunnitelman perusteella kuuluisi lain soveltamisalaan, mutta sen asennetun tietotekniikan tehontarve myöhemmin kasvaisi vähintään 0,5 megawattiin, tulisi hankkeesta tehdä viipymättä tämän lain mukainen ilmoitus.

Arvioitaessa tehontarvetta, teknisesti ja toiminnallisesti samaan datakeskukseen kuuluvien rakennusten ja peräkkäisten toteutusvaiheiden palvelinlaitetehot laskettaisiin yhteen. Ilmoitusvelvollisuutta ei voitaisi siten kiertää jakamalla kokonaisuus useisiin pienempiin rakennuksiin tai toteutusvaiheisiin.

Pykälän *2 momentissa* rajattaisiin lain soveltamisalan ulkopuolelle Puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen, poliisin, suojelupoliisin tai Tullin yksinomaiseen käyttöön tarkoitetut datakeskukset. Yksinomaiseen käyttöön tarkoitetulla datakeskuksella tarkoitetaan datakeskusta, joka ei tarjoa palvelujaan ja tilojaan muiden kuin edellä mainittujen toimijoiden yksinomaiseen tai keskinäiseen käyttöön. Mikäli kyseessä on esimerkiksi 2 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa mainittu yhteissijoitusdatakeskus, jonka tarkoitus on tarjota palveluja ja tiloja kaupallisesti muidenkin kuin edellä mainittujen toimijoiden käyttöön, laki soveltuisi datakeskukseen. Koska datakeskusrekisteriin ei kerättäisi tietoja datakeskusten asiakkuuksista, rekisteriin ilmoitettavien yhteissijoitusdatakeskusten osalta ei siten tallennettaisi Puolustusvoimiin, Rajavartiolaitokseen, poliisiin, suojelupoliisiin, Tulliin tai muihinkaan asiakkuuksiin liittyvää turvallisuuskriittistä tietoa.

Rajaus on tarpeen kansalliseen turvallisuuteen ja maanpuolustukseen liittyvien erityisten intressien vuoksi. Näiden viranomaisten käytössä oleviin järjestelmiin liittyy sellaisia turvallisuusnäkökohtia, ettei niiden sisällyttäminen tämän lain mukaiseen ilmoitus- ja

rekisterijärjestelmään ole tarkoituksenmukaista. Kyseessä olisi myös hyvin marginaalinen osuus Suomen datakeskustoimijoista.

2 §. *Määritelmät.* Pykälässä säädettäisiin määritelmistä. Pykälän *1 kohdassa* määriteltäisiin datakeskus, jolla tarkoitettaisiin energiatilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1099/2008 liitteen A kohdassa 2.6.3.1.16 tarkoitettua datakeskusta. Datakeskuksen määritelmä vastaisi siten delegoidussa asetuksessa (EU) 2024/1364 (jäljempänä delegoitu asetus) sovellettua, energiatehokkuusdirektiivin mukaista datakeskuksen määritelmää sääntelyn yhtenäisyyden vuoksi. Kyseisen määritelmän mukaan datakeskuksella tarkoitettaisiin rakennelmaa tai useita rakennelmia, joissa pidetään, yhdistetään ja ylläpidetään tietokonejärjestelmiä tai -palvelimia sekä datan tallentamiseen, käsittelyyn ja/tai jakeluun sekä niihin liittyviin toimiin käytettäviä oheislaitteita.

Datakeskus voisi olla delegoidussa asetuksessa tarkoitettu yrityskohtainen datakeskus, jota yksittäinen yritys ylläpitää omien tietoteknisten tarpeidensa täyttämiseksi ja hallinnoimiseksi, tai yhteissijoitusdatakeskus, johon yksi tai useampi asiakas asentaa hallinnoitavakseen omia verkkojaan, palvelimiaan sekä tallennuslaitteitaan ja palvelujaan, taikka yhteisisännöintidatakeskus, jossa yhdelle tai useammalle asiakkaalle tarjotaan pääsy verkkoihin, palvelimiin ja tallennuslaitteisiin, joiden avulla asiakas tarjoaa omia palvelujaan ja sovelluksiaan, ja jossa datakeskuksen ylläpitäjä tarjoaa sekä tietotekniset laitteet että kiinteistön tuki-infrastruktuurin palveluna.

Pykälän *2 kohdassa* määriteltäisiin asennetun tietotekniikan tehontarve, johon lain soveltamisala perustuu. Asennetun tietotekniikan tehontarpeella tarkoitettaisiin datakeskuksen konesalin pinta-alalle asennettujen verkkojen, palvelimien ja tallennuslaitteiden yhteenlaskettua nimellistehontarvetta megawatteina.

Pykälän *3 kohdassa* määriteltäisiin datakeskuksen ylläpitäjä, joka olisi myös lain mukainen ensisijainen ilmoitusvelvollinen. Datakeskuksen ylläpitäjä olisi se luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka hallinnoi datakeskusta. Datakeskuksen ylläpitäjällä voi datakeskuksen luonteesta riippuen olla erilaisia rooleja ja tehtäviä. Datakeskuksen ylläpitäjällä tarkoitetaan datakeskuksesta riippumatta sitä toimijaa, joka on vastuussa datakeskuksen operoinnista.

Yrityskohtaisen datakeskuksen ylläpitäjä olisi delegoidussa asetuksessa tarkoitettu taho, joka hallinnoi datakeskusta kokonaisuudessaan, mukaan lukien kiinteistö ja tarjottujen tietotekniikkapalvelujen käyttö. Yhteissijoitusdatakeskuksen ylläpitäjä olisi taho, joka hallinnoi ja myy tilaa, turvapalveluja, verkkoon pääsyä, sähkönsaantia ja jäähdytyskapasiteettia koko yhteissijoitusdatakeskuksessa yhdelle tai useammalle asiakkaalle, ja joka asentaa keskukseen hallinnoitavakseen omia verkkojaan, palvelimiaan sekä tallennuslaitteitaan ja palvelujaan. Yhteisisännöintidatakeskuksen ylläpitäjä olisi taho, joka hallinnoi yhteisisännöintidatakeskuksen tilaa, turvapalveluja, verkkoon pääsyä, sähkönsaantia, jäähdytystä, verkkoja, palvelimia ja tallennuslaitteita sekä osaa ohjelmistoista, joita tarvitaan tietotekniikkapalvelujen tarjoamiseksi yhdelle tai useammalle asiakkaalle, mukaan lukien tietotekniikan mahdollinen ulkoistaminen.

Pykälän *4 kohdassa* määriteltäisiin datakeskuksen omistaja, josta tulisi toimittaa perustiedot ilmoituksen yhteydessä. Omistaja olisi myös toissijainen ilmoitusvelvollinen. Datakeskuksen omistajalla tarkoitettaisiin sitä luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka omistaa datakeskuksen. Kyseessä olisi taho, jolla on välitön omistus datakeskukseen tai datakeskuksen muodostavaan kiinteistöön, rakennukseen tai muuhun omaisuuskokonaisuuteen, jossa datakeskustoimintaa harjoitetaan. Omistajana pidettäisiin siten sitä tahoa, joka omistaa

datakeskuksen suoraan riippumatta siitä, millainen omistus- tai konsernirakenne datakeskuksen taustalla on.

Omistaja voisi olla esimerkiksi datakeskusta varten perustettu osakeyhtiö, kiinteistöosakeyhtiö, keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö, muu yhteisö tai luonnollinen henkilö. Jos datakeskuksen ylläpitäjä toimii vuokralaisena kiinteistössä, jonka omistaa erillinen kiinteistöyhtiö, omistajana pidettäisiin lähtökohtaisesti kiinteistön tai datakeskusrakennuksen omistavaa tahoa. Datakeskuksen ylläpitäjä voi joissakin tilanteissa olla myös lain tarkoittama omistaja.

Tarkoituksena on tunnistaa datakeskuksen välitön omistaja yhdenmukaisella tavalla erilaisissa omistus- ja rahoitusrakenteissa. Määritelmä ei kattaisi omistajayhteisön osakkeenomistajia, konsernin emoyhtiöitä tai muita välillisiä omistajia.

Kohdan 5 mukaisella EU:n datakeskustietokannalla tarkoitettaisiin tietokantaa, johon datakeskusten tulee raportoida vuosittain tietoja säännöksessä mainitun delegoidun asetuksen nojalla.

Kohdan 6 mukaan NIS 2 -direktiivillä tarkoitettaisiin toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2022/2555 (NIS 2 -direktiivi).

3 §. *Datakeskusrekisteri.* Pykälässä säädettäisiin Huoltovarmuuskeskuksen ylläpitämästä datakeskusrekisteristä sekä rekisteriin tallennettavista tiedoista.

Pykälän *1 momentin* mukaan Huoltovarmuuskeskus ylläpitäisi datakeskusrekisteriä tämän lain soveltamisalaan kuuluvista datakeskuksista kansallisen tilannekuvan luomista varten. Rekisteri kattaisi myös datakeskushankkeet. Datakeskusrekisterin tarkoituksena olisi tukea 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun kansallisen datakeskuksia koskevan tilannekuvan muodostamista sekä sitä kautta viranomaisten mahdollisuuksia seurata datakeskustoimialan kehitystä. Lisäksi tarkoituksena olisi mahdollistaa 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun julkisen yhteenvedon julkaiseminen sekä avoimempi datakeskuksia koskeva tiedonsaanti.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin datakeskusrekisteriin tallennettavista tiedoista. Datakeskusrekisteriin voitaisiin tallentaa 5 ja 7 §:n perusteella Huoltovarmuuskeskukselle ilmoitetut tiedot sekä tiedot, jotka Huoltovarmuuskeskus saa 10 ja 12 §:n nojalla. Datakeskusrekisteriin tallennettavat tiedot rajattaisiin tietoihin, jotka ovat tarpeellisia tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseksi. Energiavirastolta saataisiin ainakin delegoidun asetuksen raportointivelvoitteen alaisia, datakeskuksia koskevia tietoja, ja lisäksi muilta viranomaisilta voitaisiin saada esimerkiksi luvitukseen liittyviä tietoja. Muut viranomaiset voisivat antaa tietoja myös tilanteessa, jossa Huoltovarmuuskeskus pyrkii varmistumaan jonkin toimijan ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta. Myös tällaiset tiedot voitaisiin tallentaa rekisteriin, ja niitä voitaisiin käyttää osana 4 §:ssä säädettyä kansallista tilannekuvaa.

Lisäksi säädettäisiin Huoltovarmuuskeskuksen oikeudesta tallentaa datakeskusrekisteriin tiedot, jotka se saa datakeskuksista muun lain nojalla. Säännös olisi tarpeen sen varmistamiseksi, että Huoltovarmuuskeskuksella olisi mahdollisuus koostaa eri säädösten nojalla saamansa tiedot yhteen ja käyttää koostettua tietoa tilannekuvan luomiseksi. Huoltovarmuuskeskus saisi datakeskuksia koskevaa tietoa ainakin ulkomaisten sijoitusten seurannasta ja lupamenettelyistä ehdotetun lain perusteella, joka on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2027.

Datakeskusrekisterin tiedot muodostavat kokonaisuutena aineiston, jonka suojaustaso arvioidaan erikseen. Datakeskusrekisteriin tallennettavien tietojen säilytysajasta ei säädettäisi erikseen. Säilytyksen osalta tulisi siten ottaa huomioon tiedonhallintalain 21 §:ssä säädetty. Säilytystarpeen arviointi koskisi kaikkia rekisteriin tallennettavia tietoja, ja huomioon otettaisiin tietojen käyttötarkoitus, ajantasaisuus sekä merkitys 4 §:n 1 momentin kansallisen tilannekuvan sekä 4 §:n 2 momentin julkisen yhteenvedon näkökulmasta. Tietoja ei säilytettäisi pidempään kuin niiden käyttötarkoitus edellyttää.

4 §. *Kansallinen tilannekuva ja julkinen yhteenveto.* Pykälässä säädettäisiin Huoltovarmuuskeskuksen velvollisuudesta ylläpitää säännöllistä datakeskuksia koskevaa kansallista tilannekuvaa. Lisäksi säädettäisiin velvollisuudesta julkaista neljännesvuosittain datakeskusten toimiala- ja aluekehitystä koskeva julkinen yhteenveto.

Pykälän *1 momentin* mukaan Huoltovarmuuskeskus ylläpitäisi säännöllistä datakeskuksia koskevaa kansallista tilannekuvaa ja jakaisi tilannekuvaa 11 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille. Tilannekuvan tarkoituksena on muodostaa ajantasainen ja mahdollisimman kattava kokonaiskuva Suomessa suunnitteilla, rakenteilla ja toiminnassa olevista datakeskuksista sekä niiden kehityksestä. Tilannekuva tukisi erityisesti datakeskusinvestointien, sähkönkäytön, infrastruktuuritarpeiden, huoltovarmuuden sekä digitaalisen infrastruktuurin kehityksen seurantaa ja ennakointia.

Tilannekuva laadittaisiin datakeskusrekisteriin tallennettujen tietojen sekä muiden Huoltovarmuuskeskuksen käytettävissä olevien tietojen perusteella. Tilannekuvassa voitaisiin tarkastella esimerkiksi datakeskusten lukumäärää, maantieteellistä sijoittumista, kapasiteettia, käyttötarkoituksia, sähkönkulutusta, energiaratkaisuja sekä toimialan kehitykseen vaikuttavia yleisiä ilmiöitä.

Tilannekuva voisi sisältää yksittäisiä datakeskuksia koskevia, julkisuuslain (621/1999) nojalla liikesalaisuuksiksi katsottavia tietoja. Tilannekuvaa voitaisiin salassapitosäännösten estämättä jakaa ehdotetun lain 11 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille, joita olisivat valtion hallintoviranomaiset sekä muut valtion virastot ja laitokset, hyvinvointialueet ja hyvinvointiyhtymän viranomaiset sekä kunnalliset viranomaiset sekä Ahvenanmaan maakunnan viranomaiset. Lisäksi tilannekuvaa voitaisiin jakaa sähkömarkkinalaissa tarkoitetulle kantaverkon- tai jakeluverkonhaltijalle. Tilannekuvaa jaettaisiin vain siinä laajuudessa, kuin tahojen lakisääteisten tehtävien hoitaminen sitä välttämättä edellyttäisi.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin julkisen yhteenvedon julkaisemisesta. Huoltovarmuuskeskus julkaisisi vuosineljänneksittäin datakeskusten toimiala- ja aluekehitystä koskevan yhteenvedon verkkosivuillaan. Huoltovarmuuskeskuksen tehtävänä olisi siten tuottaa datakeskustoimijoille sekä muille relevanteille tahoille julkista tietoa toimialasta. Julkisen yhteenvedon tarkoituksena on lisätä datakeskustoimialan läpinäkyvyyttä sekä tuottaa viranomaisille, yrityksille, kunnille ja muille sidosryhmille yleiskuva toimialan kehityksestä Suomessa. Julkaisussa voitaisiin esittää esimerkiksi tilastollisia ja alueellisia koontitietoja datakeskusten määrästä, kapasiteetista, investointikehityksestä, sähkönkäytöstä tai muista toimialan kehitystä kuvaavista tunnusluvuista.

Julkisessa yhteenvedossa ei esitettäisi julkisuuslain nojalla salassa pidettäviä tietoja. Julkinen yhteenveto olisi kuitenkin erityisen tärkeä keino toimialaa koskevan avoimuuden lisäämiseksi, ja palvelisi toimialaa koskevaa julkista keskustelua sekä tutkimusta.

5 §. *Ilmoitusvelvollisuus ja ilmoituksen ajankohta.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin datakeskuksen ylläpitäjän velvollisuudesta tehdä Huoltovarmuuskeskukselle ilmoitus lain

soveltamisalaan kuuluvasta datakeskuksesta. Kyseessä olisi datakeskuksille asetettava kertaluonteinen ilmoitusvelvollisuus. Ilmoitusvelvollisuus kohdistettaisiin ensisijaisesti datakeskuksen ylläpitäjään, koska ylläpitäjällä on käytännössä parhaat edellytykset ilmoittaa tietoja datakeskuksen suunnittelusta, toteuttamisesta ja toiminnasta.

Jos datakeskuksella ei ilmoittamishetkenä olisi ylläpitäjää, ilmoituksen tekemisestä vastaisi datakeskuksen omistaja. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että ilmoitusvelvollisuus voidaan täyttää riippumatta siitä, missä vaiheessa hankkeen organisatoriset järjestelyt ovat. Datakeskusrekisteriin saataisiin siten tiedot myös sellaisista hankkeista, joille ei välttämättä ole vielä nimetty ylläpitäjää. Milloin datakeskukselle ei olisi määriteltävissä ylläpitäjää ja datakeskuksen omistajaa olisi haastavaa määrittää tai omistajasta olisi epäselvyyttä, omistajana olisi pidettävä 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun liittymissopimuksen allekirjoittajaa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin ilmoituksen ajankohdasta suunnitteilla olevan datakeskuksen osalta. Lain lähtökohta olisi, että ilmoitusvelvollisuus koskee suunnitteilla olevia datakeskuksia eli jo käynnistyneitä hankkeita, joiden osalta rakentamista ei ole vielä aloitettu jäljempänä kuvatuin tavoin. Suunnitteilla olevan datakeskuksen osalta ilmoitus olisi tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun datakeskusta koskeva liittymissopimus on solmittu. Liittymissopimuksella tarkoitetaan järjestelmävastaava kantaverkonhaltijan tai jakeluverkonhaltijan kanssa solmittua sopimusta kantaverkkoon tai jakeluverkkoon liittymisestä.

Lain voimaan tullessa Suomessa on kuitenkin jo toiminnassa ja rakenteilla olevia datakeskuksia, joihin sovellettaisiin ehdotettua lakia 14 §:n 2 momentin siirtymäsäännöksen mukaisesti. Lain voimaan tullessa lain soveltamisalaan kuuluvien datakeskusten määrän arvioidaan olevan noin 50–60, mukaan lukien jo toiminnassa tai rakenteilla olevat vähintään 0,5 megawatin datakeskukset sekä sellaiset hankkeet, joiden osalta liittymissopimus on tehty.

Ilmoituksen ajankohta on sidottu liittymissopimuksen solmimiseen, sillä se on objektiivisesti todennettavissa oleva tapahtuma ja siten selkeä myös ilmoitusvelvollisille. Ilmoitusvelvollisuuden ajankohta on lisäksi pyritty sijoittamaan vaiheeseen, jossa hankkeesta on käytettävissä riittävän luotettavat tiedot, mutta jossa viranomaiset voivat vielä muodostaa ennakoivan tilannekuvan tulevista datakeskusinvestoinneista. Tarkoituksena ei ole kerätä tietoja liian varhaisessa suunnittelu- tai selvitysvaiheessa olevista hankkeista, joiden toteutumisesta ei vielä ole riittävää varmuutta. Toisaalta ilmoitusta ei tehtäisi vasta datakeskuksen valmistuttua tai toiminnan alettua, koska tällöin lain tavoite ennakoivan tilannekuvan muodostamisesta jäisi toteutumatta. Lähtökohtaisesti liittymissopimuksen solmimisen hetkellä hanke on lain tarkoituksen näkökulmasta vielä riittävän aikaisessa vaiheessa, sillä liittymissopimus tehdään usein ennen lopullisen investointipäätöksen tekemistä ja rakentamisen aloittamista. Toisaalta liittymissopimuksen solmimisen hetkellä hanke on jo riittävän konkreettisella tasolla ja todennäköisesti etenemässä toteutusvaiheeseen.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin myös siitä, että ilmoitus olisi joka tapauksessa tehtävä ennen rakentamisen aloittamista. Säännöksellä turvattaisiin ilmoitusvelvollisuuden arvioinnin selkeys sellaisissa tilanteissa, joissa hankkeen osalta aloitettaisiin rakentaminen ennen liittymissopimuksen solmimista. Rakentamisen aloittamisella tarkoitettaisiin datakeskuksen toteuttamiseen liittyvien rakennustöiden tai muiden vastaavien fyysisten toteutustoimenpiteiden käynnistämistä rakennuspaikalla. Rakentamisen aloittaminen viittaisi datakeskushankkeen varsinaisten, hankekohtaisten toteutustöiden aloittamiseen. Näihin lukeutuisi esimerkiksi maa-alueen raivaus ja muut maanrakennustyöt. Hankkeen valmisteluun kuuluvien yleisten tai palautettavissa olevien esitoimenpiteiden, kuten maaperätutkimusten tai pilaantuneen maan kunnostamisen, ei vielä katsottaisi olevan rakentamisen aloittamista. Ilmoituksen tekeminen

ennen rakentamisen aloittamista mahdollistaisi sen, että Huoltovarmuuskeskuksella olisi tieto vireillä olevista datakeskushankkeista niiden toteutuksen alkuvaiheessa.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin mahdollisuudesta tehdä ilmoitus vapaaehtoisesti myös sellaisesta datakeskuksesta, joka ei kuuluisi lain soveltamisalaan. Vapaaehtoinen ilmoittaminen mahdollistaisi datakeskusrekisteriin liittymisen lähtökohtaisesti silloin, kun datakeskuksen asennetun tietotekniikan tehontarve alittaa 0,5 megawatin kynnysarvon. Vapaaehtoisen ilmoittamisen tarkoituksena on lisätä järjestelmän joustavuutta ja mahdollistaa ilmoittautuminen rekisteriin myös sellaisille toimijoille, joille ilmoituksella voi olla merkitystä muun lainsäädännön tai viranomaismenettelyn näkökulmasta tai muista toiminnallisista syistä.

6 §. *Huoltovarmuuskeskukselle ilmoitettavat tiedot.* Pykälässä säädettäisiin niistä tiedoista, jotka ilmoitusvelvollisen on toimitettava Huoltovarmuuskeskukselle. Tarkoituksena on tuottaa viranomaisille riittävä kokonaiskuva Suomessa sijaitsevista ja suunnitteilla olevista datakeskuksista sekä niiden yhteiskunnallisista vaikutuksista siten, että ilmoitusvelvollisten hallinnollinen taakka pidetään kohtuullisena. Datakeskusrekisteriin kerättäisiin rajatusti tietoja, eikä esimerkiksi datakeskuksissa käsiteltävän datan sisältöä, asiakkaita tai turvallisuusjärjestelyitä koskevia tietoja kysyttäisi. Laissa säädettäisiin Huoltovarmuuskeskukselle toimitettavista arvioista ja tiedoista, joiden sisällöstä ja esittämistavasta säädettäisiin 6 §:n 4 momentin mukaisesti tarkemmin valtioneuvoston asetuksella toimitettavien arvioiden ja tietojen yhteismitallisuuden varmistamiseksi.

Pykälän *1 momentin 1 kohdan* mukaan ilmoitukseen olisi sisällytettävä datakeskuksen nimi ja sijaintipaikka sekä yhteyshenkilön nimi, asema ja yhteystiedot. Sijaintipaikka tarkoittaisi datakeskuksen sijaintiosoitetta tai osoitteen puuttuessa muuta tarkkaa, yksilöitävissä olevaa sijaintitietoa. Tietoja pyydettäisiin datakeskuksen yksilöimiseksi sekä viranomaisen ja ilmoitusvelvollisen välisen yhteydenpidon mahdollistamiseksi. Yhteyshenkilön osalta ei ole lain tarkoitukseen nähden tarpeellista kerätä yksityistä kotiosoitetta tai yksityistä puhelinnumeroa. Yksityinen puhelinnumero voidaan joutua kuitenkin ilmoittamaan tilanteissa, joissa yhteyshenkilön osalta ei ole toimitettavissa yksityisestä puhelinnumerosta erillistä työyhteystietoa.

Momentin *2 kohdan* nojalla ilmoitettaisiin datakeskuksen omistajaa ja ylläpitäjää koskevat tiedot ja näiden yritys- ja yhteisötunnus tai vastaava tunniste sekä kotipaikka ja yhteystiedot. Kotipaikalla viitattaisiin siihen valtioon ja kaupunkiin, johon omistaja ja ylläpitäjä ovat rekisteröityneet. Luonnollisen henkilön osalta kotipaikkana pidettäisiin vakituista asuinpaikkaa. Tietojen avulla voidaan tunnistaa datakeskuksesta vastaavat toimijat sekä seurata alan omistus- ja toimijarakenteen kehittymistä. Mikäli datakeskuksella olisi useita ylläpitäjiä, momentin mukaiset tiedot tulee toimittaa kaikkien ylläpitäjien osalta.

Momentin *3 kohdan* nojalla tulisi toimittaa tieto datakeskuksessa määräysvaltaa käyttävistä tahoista. Tiedot ovat tarpeen datakeskusten omistus- ja määräysvaltarakenteiden hahmottamiseksi erityisesti tilanteissa, joissa datakeskuksen välitön omistaja kuuluu laajempaan konserni- tai sijoitusrakenteeseen. Ilmoituksessa tulee toimittaa tieto määräysvaltaa käyttävistä tahoista sekä mahdollisesta merkityksellisestä väliyhtiöstä. Tässä yhteydessä tulisi toimittaa myös tieto yritys- ja yhteisötunnuksesta tai muusta vastaavasta tunnisteesta sekä kotipaikasta. Vastaavalla tunnisteella viitataan muissa maissa käytössä oleviin, yritys- tai yhteisötunnuksesta poikkeaviin tunnisteisiin, joiden avulla yritys tai yhteisö on yksilöity. Mikäli määräysvaltaa käyttävä taho on luonnollinen henkilö, riittäväksi tunnisteeksi katsotaan luonnollisen henkilön koko nimi ja syntymäaika.

Määräysvallalla tarkoitettaisiin kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa. Määräysvallan arviointi tapahtuisi siten yhdenmukaisesti eri yritys- ja konsernirakenteissa. Määräysvaltaa käyttävänä pidettäisiin siten tahoa, jolla on enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka muutoin oikeus käyttää vastaavaa enemmistöä yhteisön päätöksenteossa. Määräysvalta voisi perustua myös oikeuteen nimittää tai erottaa enemmistö yhteisön hallituksen jäsenistä tai vastaavan toimielimen jäsenistä. Määräysvalta voisi perustua lisäksi osakassopimukseen, yhtiöjärjestykseen, sopimusjärjestelyyn tai muuhun vastaavaan järjestelyyn, jonka perusteella taholla on tosiasiallinen mahdollisuus käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa yhteisön hallintoon tai päätöksentekoon. Datakeskuksessa voisi olla myös yhteinen määräysvalta. Arviointi tehtäisiin kokonaisharkinnan perusteella. Määräysvalta voisi syntyä myös välillisesti yhden tai useamman yhteisön kautta.

Edellä 1–3 kohtien perusteella kerättyjä henkilötietoja säilytettäisiin ainoastaan niin kauan kuin niiden säilyttäminen on tarpeen datakeskusrekisterin käyttötarkoituksen ja Huoltovarmuuskeskukselle säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. Säilyttämisen tarvetta tulisi arvioida muun muassa silloin, kun datakeskushanke ei toteudu, datakeskuksen toiminta päättyy tai rekisteriin ilmoitettu yhteyshenkilö vaihtuu.

Momentin *4 kohdan* mukaisesti ilmoituksen tulisi sisältää datakeskuksen tyyppi ja käyttötarkoitus. Datakeskuksen tyyppi viittaisi delegoidun asetuksen liitteen 1 kohdan 1 alakohdan d mukaisiin datakeskuksen tyyppeihin, joita ovat yrityskohtainen datakeskus, yhteissijoitusdatakeskus tai yhteisisännöintidatakeskus. Käyttötarkoituksella tarkoitettaisiin esimerkiksi pilvipalveluihin, yhteissijoitustoimintaan, yrityksen omaan käyttöön tai tekoälylaskentaan liittyvää toimintaa. Tarkoituksena ei ole kerätä tietoja yksittäisistä asiakkaista tai käsiteltävän datan sisällöstä.

Momentin *5 kohdan* mukaisesti ilmoituksen tulisi sisältää tieto siitä, kuuluuko datakeskuksen omistaja, datakeskuksen ylläpitäjä tai datakeskuksessa määräysvaltaa käyttävä taho NIS 2 -direktiivin soveltamisalaan ja jos kuuluu, toimijatyyppi, päätoimipaikka ja tieto siitä minkä EU-jäsenvaltion lainkäyttövaltaan se NIS 2 -direktiivin perusteella katsoo kuuluvansa. Tieto NIS 2 -direktiivin soveltamisalaan kuulumisesta antaisi arvokasta tietoa datakeskuksen toiminnan luonteesta ja luokittelusta sekä ymmärrystä siitä, minkälainen merkitys datakeskuksella on kyberturvallisuuden ja riskienhallinnan näkökulmasta. Koska eräiden NIS 2 -direktiivin soveltamisalaan kuuluvien digitaalisen infrastruktuurin toimijoiden valvonta määräytyy niiden päätoimipaikan sijaintivaltion perusteella, Suomen viranomaisilla ei ole kattavaa tietoa siitä, mihin Suomessa sijaitseviin datakeskuksiin, ylläpitäjiin, omistajiin ja määräysvaltaa käyttäviin tahoihin NIS 2 -direktiivin mukaisia velvoitteita sovelletaan. Tieto tukisi myös Liikenne- ja viestintäviraston kyberturvallisuuslain mukaisia valvontatehtäviä.

Momentin *6 kohdan* mukaan ilmoituksen tulisi sisältää tieto siitä, mistä maasta datakeskuksen teknistä ylläpitoa ja etähallintaa tosiasiassa suoritetaan, ja kohdistuuko datakeskukseen kolmannen maan lainsäädäntöön perustuvia tiedonluovutusvelvoitteita. Kiinteistön tai datakeskuksen omistus ei ratkaise sitä, minkä valtion lainkäyttövalta datakeskuksessa käsiteltävään tietoon ulottuu. Merkitystä on sillä, mihin konserniin datakeskus kuuluu, kenellä on tekninen pääsy järjestelmiin ja mistä maasta pääsyä käytetään. Kolmannen maan lainsäädäntöön perustuvat ekstraterritoriaaliset tiedonluovutusvelvoitteet ulottuvat myös unioniin sijoittautuneisiin tytäryhtiöihin. Momentin 6 kohdan mukaiset tiedot olisivat huoltovarmuuden tilannekuvan kannalta merkityksellisiä, ja tukisivat kyberturvallisuuden kokonaiskuvan hahmottamista.

Momentin *7 kohdan* mukaan ilmoituksen tulisi sisältää datakeskuksen tai laajennusten suunniteltu toteuttamisaikataulu. Tiedon avulla voidaan muodostaa käsitys datakeskusinvestointien ajoittumisesta ja niiden mahdollisista yhteisvaikutuksista. Ilmoitushetkellä jo toiminnassa olevien datakeskusten osalta tulisi toimittaa toteuttamisaikataulu mahdollisten laajennusten osalta, jos sellaisia on suunnitteilla.

Momentin *8 kohdan* nojalla tulisi ilmoittaa arvio vuosittaisesta sähkönkulutuksesta ja sähkötehon tarpeesta ilmoitusta seuraavan viiden vuoden aikana. Arvioiden tulee perustua ilmoitushetken realistiseen ja perusteltuun arvioon. Suunniteltua sähkönkäyttöä koskevat tiedot ilmoitettaisiin siten, että sähköliittymän enimmäisteho, arvioitu tosiasiallinen huipputeho, vuosienergia ja käyttöönoton vaiheistus (ns. tehoramppi) ovat erotettavissa toisistaan. Lisäksi tulisi toimittaa kuvaus tulevista sähköverkko- ja infrastruktuuritarpeista. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi sähkönsiirtoon, tietoliikenneyhteyksiin, jäähdytysratkaisuihin tai liikennejärjestelyihin liittyvät tarpeet. Tiedon avulla arvioitaisiin muun muassa alueellisia verkkovaikutuksia pidemmällä aikavälillä. Tietoja voitaisiin lisäksi hyödyntää erityisesti infrastruktuurin kehittämiseksi ja kapasiteettitarpeiden arvioimiseksi.

Momentin *9 kohdan* nojalla tulisi ilmoittaa arvio datakeskuksen rakennus- ja ylläpitovaiheen työllistämisvaikutuksista. Työllisyysvaikutuksilla tarkoitetaan datakeskushankkeen rakennus- ja ylläpitovaiheen vaikutuksia työllisten määrään Suomessa. Tieto ilmoitettaisiin erikseen hankkeen rakennusvaiheen sekä ylläpitovaiheen osalta. Työntekijöiden määrässä otettaisiin huomioon sekä datakeskuksen suoraan että välillisesti esimerkiksi alihankkijoiden kautta työllistämät työntekijät. Momentin 9 kohdan mukainen arvio tukisi myös datakeskusinvestointien kansallisten vaikutusten arviointia.

Momentin *10 kohdan* mukainen arvio sähköliittymän enimmäistehosta on tarpeen datakeskusten sähkönkäytön sekä sähköjärjestelmään kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi.

Momentin *11 kohdassa* tarkoitettu arvio asennetun tietotekniikan tehontarpeesta kuvaisi datakeskuksen yhteenlaskettua nimellistehontarvetta 1 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa kuvatusti, ja olisi myös tarpeen 1 §:n mukaisen soveltamiskynnyksen arvioimiseksi. Asennetun tietotekniikan tehontarpeen määritelmä vastaisi delegoidun asetuksen liitteen II kohdan 1 alakohdassa a määriteltyä, ja laskettaisiin delegoidun asetuksen mukaisesti. Kapasiteettia koskevat tiedot olisivat keskeisiä arvioitaessa datakeskusten kehitystä Suomessa.

Momentin *12 kohdan* mukaan ilmoitettaisiin arvio delegoidun asetuksen liitteen III kohdassa a tarkoitetusta virrankäytön tehokkuudesta. Virrankäytön tehokkuuden osalta tulisi toimittaa delegoitua asetusta vastaavalla tavalla datakeskuksen PUE-luku (*Power Usage of Effectiveness*). PUE-luku on datakeskuksen energiatehokkuuden keskeisin mittari, joka kertoo, kuinka tehokkaasti datakeskus käyttää sähköä. Koska kyseessä on mitattu käyttösuhde, joka lasketaan tietyltä toimintajaksolta, suunnitteluvaiheessa olevien datakeskusten tulisi raportoida suunnitteluarvo. Tietoja voidaan hyödyntää arvioitaessa datakeskustoimialan energiatehokkuuden kehitystä ja siihen liittyviä vaikutuksia.

Momentin *13 kohdan* nojalla ilmoitettaisiin arvio delegoidun asetuksen liitteen II kohdan 1 alakohdassa h tarkoitetusta kokonaisvedensyötöstä. Vedenkulutukseen liittyvät tiedot ovat sähkönkäytön rinnalla keskeisiä huoltovarmuuteen ja infrastruktuurin kehitykseen liittyviä tietoja, joita on syytä kerätä ilmoituksen yhteydessä.

Momentin *14 kohdan* mukaiset tiedot kiinteistön koosta sekä delegoidun asetuksen liitteen II kohdan 1 alakohdassa b tarkoitetusta datakeskuksen pinta-alasta ja alakohdassa c tarkoitetusta konesalien lattiapinta-alasta täydentävät kokonaiskuvaa hankkeen fyysisestä laajuudesta ja

alueellisesta merkityksestä. Jos datakeskus kattaa rakenteiden ryhmän, datakeskuksen konesalien pinta-ala kattaisi kaikkien rakenteiden konesalien pinta-alat. Datakeskuksen ja konesalien lattiapinta-ala ilmoitettaisiin pykälän mukaisesti perustuen siihen, mitä delegoidussa asetuksessa on säädetty datakeskuksen ja konesalien lattiapinta-alan laskemisesta.

Momentin *15 kohdan* nojalla ilmoitettaisiin arvio varavoiman ja oman energiantuotannon sähkö- ja polttoainetehosta sekä sähkön tuotantomuodosta ja käytettävistä polttoaineista. Varavoiman ja oman energiantuotannon osalta tulisi ilmoittaa suunniteltu sähkö- ja polttoaineteho megawatteina. Lisäksi ilmoitettaisiin suunnitellut sähkön tuotantomuodot ja käytettävät polttoaineet. Tiedot tukevat sähköjärjestelmän, energiapolitiikan ja huoltovarmuuden kannalta merkityksellisten tekijöiden arviointia.

Momentin *16 kohdan* nojalla ilmoitettaisiin kuvaus energiavarastointiin, kulutusjoustoon ja hukkalämmön hyödyntämiseen liittyvistä suunnitelmista. Tiedoissa tulisi erotella muun muassa arvioitu sähkökatkoihin varautumiseen tarkoitettu kapasiteetti sekä arvioitu sähkömarkkinoille tai sähköjärjestelmän käyttöön tarjottavissa oleva kapasiteetti. Kulutusjouston osalta tulisi kuvata arvio joustoon soveltuvasta sähkönkulutuksesta. Hukkalämmön hyödyntämisen osalta tulisi kuvata suunnitellut hyödyntämisratkaisut. Tietojen avulla voitaisiin muodostaa kokonaiskuva datakeskusten mahdollisuuksista tukea sähköjärjestelmän tasapainoa ja sähkön riittävyyttä sekä niiden sähkömarkkinavaikutuksista.

Useat *1 momentin* nojalla ilmoitettavat tiedot perustuvat vielä hankevaiheessa olevien datakeskusten osalta arvioihin, sillä toiminta ei vielä ilmoitushetkellä ole alkanut. Tällöin ilmoitusvelvollisten tulisi toimittaa perustellut arviot, joihin voidaan tarpeen tullen sisällyttää myös vaihteluvälejä ja tietoja eri toteutusvaihtoehdoista. Mikäli Huoltovarmuuskeskukselle toimitetut arviot poikkeavat datakeskuksen toiminnan alettua toteumista, tietoja tulisi oikaista ainoastaan muutosilmoituksia koskevan 7 §:n edellyttämissä tilanteissa.

Pykälän 1 momentin mukaiset Huoltovarmuuskeskukselle toimitettavat tiedot voisivat yksittäin tai kokonaisuutena muodostaa julkisuuslain 24 §:n nojalla salassa pidettävää tietoa. Tietojen salassapito perustuisi viranomaisen tapauskohtaiseen julkisuuslain nojalla suorittamaan harkintaan. Tiedot olisi tarkoitus toimittaa Huoltovarmuuskeskukselle ensisijaisesti sähköisesti. Huoltovarmuuskeskus järjestäisi tietojen vastaanottamisen ja käsittelyn siten, että tietojen luottamuksellisuus ja tietoturvallisuus voidaan varmistaa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin mahdollisuudesta poiketa 1 momentin 12–16 kohdassa tarkoitettujen tietojen ilmoittamisesta. Hankkeesta ei välttämättä ole vielä käytettävissä kaikkia tietoja silloin, kun ilmoitus on tehtävä 5 §:n mukaisesti 30 päivää liittymissopimuksen solmimisen jälkeen mutta ennen rakentamisen aloittamista. Tiedot olisi kuitenkin toimitettava viipymättä niiden tultua ilmoitusvelvollisen saataville. Säännöksen tarkoituksena on sovittaa yhteen varhaisen ilmoittamisen tavoite ja hankkeiden erilaiset kehitysvaiheet.

Pykälän *3 momentin* tarkoituksena on vähentää päällekkäistä hallinnollista taakkaa. Jos datakeskus olisi toimittanut 1 momentin 12–16 kohdassa tarkoitetut tiedot delegoidun asetuksen nojalla EU:n datakeskustietokantaan, samoja tietoja ei tarvitsisi toimittaa uudelleen Huoltovarmuuskeskukselle. Tiedot voitaisiin saada viranomaisten välisen tiedonvaihdon kautta. Tällä vältettäisiin tarpeeton kaksinkertainen raportointi. Jos datakeskusta koskevia tietoja ei ole toimitettu EU:n datakeskustietokantaan, ne tulisi toimittaa Huoltovarmuuskeskukselle, ellei tämän pykälän 2 momentin poikkeuksesta muuta johdu. Pykälän 3 momentin poikkeus koskisi ainoastaan 1 momentin kohtia 12–16, sillä datakeskuksista on rekisteröitymisen yhteydessä kerättävä joka tapauksessa perustiedot. Lisäksi datakeskuksilta on kerättävä asennetun

tietotekniikan tehontarve ilmoitusvelvollisuuden arvioimiseksi. Loput kerättävistä tiedoista ovat tietoja, joita EU:n datakeskustietokantaan ei tarvitse toimittaa.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin valtioneuvoston asetuksenantovaltuudesta. Tarkempia säännöksiä voitaisiin antaa ilmoitettavien tietojen ja arvioiden sisällöstä, esittämistavasta sekä ilmoitusmenettelystä. Ehdotetun 6 §:n mukaisia tietosisältöjä tulisi tarkentaa asetuksella, jotta varmistetaan tietojen yhdenmukaisuus ja vertailukelpoisuus. Asetuksenantovaltuutuksella mahdollistetaan myös teknisluonteisten vaatimusten ajantasainen täsmentäminen ilman lain muuttamista. Tarkoituksena olisi varmistaa, että myös ilmoitusmenettelystä voidaan tarvittaessa antaa selkeyttäviä säännöksiä.

7 §. *Muutoksista ilmoittaminen.* Pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa Huoltovarmuuskeskukselle datakeskusrekisteriin ilmoitettujen tietojen muutoksista. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että datakeskusrekisterin tiedot pysyvät ajantasaisina, ja että 4 §:n tarkoitettu kansallinen tilannekuva sekä julkinen yhteenveto perustuvat mahdollisimman oikeisiin ja ajankohtaisiin tietoihin. Muutoksista olisi tarpeen ilmoittaa vain hyvin rajatuissa tapauksissa, sillä Huoltovarmuuskeskus saisi toiminnassa olevien datakeskusten osalta delegoidun asetuksen nojalla vuosittain raportoitavat tiedot viranomaisten tiedonvaihdon perusteella. Näin ollen Huoltovarmuuskeskus saisi vuosittain laajalti tietoonsa datakeskusten osalta päivittyneet tiedot.

Pykälän *1 momentin* mukaan datakeskuksen ylläpitäjän olisi vuosittain kalenterivuoden loppuun mennessä ilmoitettava Huoltovarmuuskeskukselle 6 §:n 1 momentin 1–2 kohdassa tarkoitettujen yhteystietojen muutoksista. Näin varmistuttaisiin siitä, että datakeskuksia koskevat yhteystiedot pysyvät ajantasaisina. Kuten 6 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, henkilötietojen säilyttämisen tarvetta arvioitaisiin erikseen silloin, kun rekisteriin ilmoitettu yhteyshenkilö vaihtuu.

Pykälän *2 momentin* mukaan datakeskuksen ylläpitäjän olisi ilmoitettava Huoltovarmuuskeskukselle 60 päivän kuluessa muutoksesta, joka koskee datakeskuksen määräysvaltaa, datakeskuksen omistusta tai datakeskuksen ylläpitäjää. Ilmoitusvelvollisuus koskisi sellaisia muutoksia, jotka vaikuttavat datakeskuksesta vastaavan toimijan tai datakeskuksessa määräysvaltaa käyttävän tahon tunnistamiseen.

Omistuksen muutoksella tarkoitettaisiin esimerkiksi datakeskuksen tai datakeskuksen omistavan yhtiön luovutusta tai osittaista luovutusta toiselle taholle. Ylläpitäjän muutoksella tarkoitettaisiin tilannetta, jossa datakeskuksen operatiivisesta toiminnasta vastaava taho vaihtuu, tai rinnalle tulee uusia ylläpitäjiä. Määräysvallan muutoksella tarkoitettaisiin muutosta, jonka seurauksena datakeskuksessa määräysvaltaa käyttävä taho vaihtuu tai määräysvaltarakenne muuttuu. Ilmoitusvelvollisuus ei koskisi sellaisia omistusosuuksien tai osakeomistuksen vähäisiä muutoksia, jotka eivät johda määräysvaltaa käyttävän tahon vaihtumiseen tai muutokseen määräysvaltasuhteissa. Esimerkiksi julkisesti noteeratun yhtiön osakkeiden tavanomaisesta kaupankäynnistä johtuvat muutokset eivät yksinään synnyttäisi ilmoitusvelvollisuutta, elleivät ne johda määräysvallan siirtymiseen uudelle taholle tai muutoin muuta datakeskusta koskevaa määräysvaltarakennetta. Ilmoitus olisi tehtävä 60 päivän kuluessa muutoksen toteutumisesta. Määräajan tarkoituksena on varmistaa rekisteritietojen ajantasaisuus samalla, kun ilmoitusvelvolliselle jätetään riittävä aika ilmoituksen tekemiseen.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin datakeskuksen ylläpitäjän velvollisuudesta ilmoittaa datakeskushankkeen tai datakeskuksen toiminnan alkamisesta, keskeyttämisestä, uudelleen käynnistämisestä sekä hankkeen tai toiminnan päättymisestä. Keskeyttämisellä tarkoitettaisiin tilannetta, jossa hankkeen toteuttaminen tai datakeskuksen toiminta keskeytetään toistaiseksi tai

pidemmäksi ajaksi. Hankkeen päättymisellä tarkoitettaisiin esimerkiksi investointihankkeen raukeamista tai peruuttamista. Toiminnan päättymisellä tarkoitettaisiin datakeskuksen käytön lopettamista pysyvästi. Myös näistä muutoksista olisi ilmoitettava Huoltovarmuuskeskukselle 30 päivän kuluessa. Tiedot ovat tarpeen datakeskusrekisterin ajantasaisuuden ylläpitämiseksi sekä sen varmistamiseksi, että kansallinen tilannekuva kuvaa mahdollisimman tarkasti suunnitteilla olevien, rakenteilla olevien ja toiminnassa olevien datakeskusten määrää ja kehitystä. Keskeytyneitä tai päättyneitä hankkeita koskevat tiedot ovat lisäksi merkityksellisiä arvioitaessa datakeskusinvestointien toteutumista sekä niiden vaikutuksia energia- ja infrastruktuurijärjestelmiin.

Pykälän *4 momentin* mukaan datakeskuksen ylläpitäjän olisi ilmoitettava Huoltovarmuuskeskukselle myös muista muutoksista, joilla on merkittävä vaikutus datakeskuksen toiminnan laajuuteen tai luonteeseen, ja jotka vaikuttavat 6 §:ssä tarkoitettuihin tietoihin. Tällainen tieto voisi olla esimerkiksi päätös merkittävistä laajennusinvestoinneista taikka tieto siitä, että datakeskuksen käytön luonne muuttuu tai laajenee suhteessa 6 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla aiemmin ilmoitettuun tietoon. Ilmoitusvelvollisuus voisi koskea esimerkiksi tilanteita, joissa käynnistetään aiemmin ilmoitettuun tietoon nähden uutta toimintaa, kuten pilvipalvelutoimintaa tai tekoälylaskentaa. Tarkoituksena ei olisi, että tavanomaisen liiketoiminnan kehittämisen piiriin liittyviä asioita ilmoitettaisiin. Tarkoituksena ei ole myöskään, että tavanomaisesta suunnittelusta tai vaiheittaisesta käyttöönotosta muodostuu jatkuvaa raportointivelvollisuutta. Muutosilmoituksen tarvetta arvioitaisiin suhteessa siihen, mitä tietoja Huoltovarmuuskeskukselle on jo 5 §:n mukaisen ilmoituksen tai edellisen 7 §:n mukaisen muutosilmoituksen nojalla toimitettu.

Jos muutoksen vaikutus asennetun tietotekniikan tehontarpeeseen olisi alle 5 prosenttia suhteessa datakeskuksen edellisen kerran toimittamaan tietoon, tai alle 200 kilowattia, muutoksista ei tarvitsisi ilmoittaa. Mikäli 5 prosentin raja-arvo ylittyisi, mutta 200 kilowatin raja-arvo alittuisi, muutosta ei tarvitsisi ilmoittaa Huoltovarmuuskeskukselle. Prosentuaalinen raja-arvo olisi tarpeen datakeskusten hyvin erilaisten kokojen vuoksi, ja toisaalta 200 kilowatin raja-arvolla varmistettaisiin, että pienemmät datakeskukset eivät joudu ilmoittamaan muutoksista, joilla ei katsota olevan tilannekuvan kannalta merkitystä. Tarkoituksena on asettaa tarkat ja mitattavissa olevat reunaehdot sille, minkälainen laajentuminen katsotaan merkittäväksi. Mikäli peräkkäiset, kumuloituvat muutokset ylittäisivät edellä esitetyt raja-arvot, muutosilmoitus tulisi tehdä sen viimeisimmän muutoksen kohdalla, joka johtaa asetettujen raja-arvojen ylittymiseen suhteessa datakeskuksen tekemään viimeisimpään ilmoitukseen tai muutosilmoitukseen.

Pykälän 4 momentin mukainen ilmoitus toiminnan laajuuteen tai luonteeseen vaikuttavasta muutoksesta tulisi ilmoittaa ennen rakentamisen aloittamista tai muutoksen toteuttamista. Mikäli muutos edellyttäisi rakentamistoimenpiteitä, kuten uuden rakennuksen rakentamista tai vanhan rakennuksen laajentamista, muutosilmoitus tulisi tehdä ennen rakentamisen aloittamista. Muutosilmoituksen takaraja vastaisi siten rakentamisen aloittamisen osalta 5 §:ssä säädetyn alkuperäisen ilmoituksen takarajaa. Mikäli muutos ei edellyttäisi rakentamistoimenpiteitä, muutos ilmoitettaisiin sen toteuttamisen hetkellä. Muutoksen toteuttamisella tarkoitettaisiin sitä hetkeä, jona muutos pantaisiin täytäntöön. Esimerkiksi datakeskuksen käyttötarkoituksen muuttuessa tai laajentuessa kyseessä olisi hetki, jolloin uusia palveluja ryhdytään tarjoamaan asiakkaille. Muutosilmoituksen voi myös tehdä heti, kun päätös muutoksen toteuttamisesta on tehty. Tarkoituksena on, että Huoltovarmuuskeskus saisi ilmoituksen datakeskuksen toimintaan vaikuttavista muutoksista, ja datakeskusrekisterin tiedot pysyisivät ajantasaisina. Muutosilmoitusta ei kuitenkaan tarvittaisi samalla tavalla ennakollisesti kuin ensimmäistä 5 §:n mukaista ilmoitusta datakeskusrekisteriin, minkä vuoksi muutoksista ilmoittamisen ajankohta on määritelty väljemmin.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin siitä, että jos datakeskuksella ei ole ylläpitäjää, 1–4 momentissa tarkoitetut ilmoitukset tekee datakeskuksen omistaja. Säännöksellä varmistettaisiin muutosilmoitusten tekeminen ylläpitäjän puuttuessa esimerkiksi toiminnan alasajon jälkeen. Milloin datakeskukselle ei olisi määriteltävissä ylläpitäjää ja datakeskuksen omistajaa olisi haastavaa määrittää tai omistajasta olisi epäselvyyttä, omistajana olisi pidettävä 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun liittymissopimuksen allekirjoittajaa.

8 §. *Ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu.* Pykälässä säädettäisiin datakeskuksen tekemän ilmoituksen käsittelystä perittävästä maksusta. Huoltovarmuuskeskukselle aiheutuisi datakeskuksia koskevien ilmoitusten vastaanottamisesta, käsittelystä ja rekisteröinnistä kustannuksia. Ilmoituksen käsittely olisi siten yksittäiseen ilmoitusvelvolliseen kohdistuva viranomaisen suorite. Ilmoitusten käsittelystä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi Huoltovarmuuskeskuksella olisi oikeus periä ilmoituksen käsittelystä maksu.

Maksu perittäisiin kertaluonteisesti 5 §:n mukaisen ilmoituksen sekä 7 §:n 2–4 momentissa tarkoitetun muutosilmoituksen käsittelystä. Ehdotetun 7 §:n 1 momentin mukaisesta yhteystietojen päivittämisestä ei perittäisi maksua. Maksujen olisi tarkoitus olla kiinteitä julkisoikeudellisia suoritemaksuja. Maksujen määräämisessä otettaisiin huomioon valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetyt julkisoikeudellisten suoritteiden maksujen määräytymistä koskevat perusteet. Valtion maksuperustelain 6 § mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun tulee lähtökohtaisesti vastata suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää. Saman pykälän mukaan samanlaatuisista suoritteista voidaan määrätä samansuuruinen kiinteä maksu, vaikka yksittäisten suoritteiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset poikkeaisivat toisistaan. Tällöin maksun suuruutta määrättäessä otetaan huomioon suoritteiden keskimääräinen kokonaiskustannus. Sääntely vastaisi tältä osin valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta omaksuttua sääntelytapaa.

Maksujen määrästä säädettäisiin valtion maksuperustelain nojalla työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

9 §. *Huoltovarmuuskeskuksen tehtävät ja ohjaus.* Pykälässä säädettäisiin Huoltovarmuuskeskuksen tehtävistä tämän lain mukaisena viranomaisena sekä työ- ja elinkeinoministeriön ohjaustehtävästä.

Pykälän *1 momentin* mukaan Huoltovarmuuskeskus toimisi tässä laissa tarkoitettuna rekisteri- ja valvontaviranomaisena. Huoltovarmuuskeskuksen tehtävänä olisi vastaanottaa laissa tarkoitetut ilmoitukset, käsitellä niitä sekä valvoa ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Lisäksi 1 momentin mukaan Huoltovarmuuskeskus toimisi 3 §:ssä tarkoitetun datakeskusrekisterin ylläpitäjänä ja vastaisi 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun kansallisen datakeskuksia koskevan tilannekuvan ylläpitämisestä sekä 2 momentissa tarkoitetun julkisen yhteenvedon laatimisesta ja julkaisemisesta.

Pykälässä säädetyt tehtävät eivät muuttaisi datakeskustoiminnan oikeudellista luonnetta. Huoltovarmuuskeskus ei toimisi datakeskusten lupaviranomaisena eikä sillä olisi toimivaltaa hyväksyä, estää tai asettaa ehtoja yksittäisille datakeskushankkeille tämän lain perusteella. Lain tarkoitus on mahdollistaa edellytykset kattavan kokonaiskuvan luomiseksi datakeskushankkeista. Datakeskushankkeisiin kohdistuu runsaasti muuta sääntelyä, jonka perusteella hankkeen ja toiminnan mahdollinen lainmukaisuus voidaan arvioida esimerkiksi ympäristövaikutusten osalta. Ehdotettu viranomaisen tehtävä rajoittuisi siten tietojen vastaanottamiseen, datakeskusrekisterin ylläpitämiseen, tilannekuvan muodostamiseen sekä ilmoitusvelvollisuuden valvontaan.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin työ- ja elinkeinoministeriön vastuusta lain toimeenpanon ohjauksessa, kehittämisessä ja seurannassa. Ministeriö vastaisi lain toimivuuden arvioinnista, sääntelyn kehittämisestä sekä siitä, että järjestelmä tukee sille asetettuja tavoitteita. Ministeriön ohjaus kohdistuisi lain toimeenpanoon ja kehittämiseen eikä yksittäisten ilmoitusten käsittelyyn.

10 §. *Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus.* Pykälässä säädettäisiin Huoltovarmuuskeskuksen oikeudesta saada salassapitosäännösten estämättä tietoja eräiltä viranomaisilta ja muilta toimijoilta tässä laissa tarkoitetun datakeskuksia koskevan kansallisen tilannekuvan muodostamiseksi sekä ilmoitusvelvollisuuteen liittyvän valvontatehtävän suorittamiseksi.

Pykälän *1 momentin* mukaan Huoltovarmuuskeskuksella olisi sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada pyynnöstä maksutta Energiavirastolta tiedot, jotka datakeskukset ovat raportoineet EU:n datakeskustietokantaan delegoidun asetuksen nojalla, sekä muut sellaiset datakeskuksia koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa tarkoitetun tilannekuvan muodostamiseksi tai ilmoitusvelvollisuuden arvioimiseksi.

Energiavirasto toimii Suomessa delegoidussa asetuksessa tarkoitettuun datakeskusten energiatehokkuusraportointiin liittyvänä toimivaltaisena viranomaisena. Datakeskukset toimittavat EU:n datakeskustietokantaan tietoja muun muassa energiankulutuksesta, virrankäytön tehokkuudesta, kapasiteetista ja toiminnan teknisistä ominaisuuksista. Osa näistä tiedoista vastaa tietoja, joita tarvittaisiin myös ehdotetun lain mukaisen tilannekuvan muodostamisessa. Säännöksen tavoitteena on vähentää päällekkäistä tiedonkeruuta sekä mahdollistaa viranomaisen jo hallussa olevien tietojen hyödyntäminen. Oikeus saada muitakin Energiaviraston hallussa olevia datakeskuksia koskevia tietoja olisi sidottu välttämättömyysvaatimukseen. Tiedonsaantioikeus kattaisi vain sellaiset tiedot, joilla on asiallinen yhteys tämän lain mukaiseen tilannekuvatehtävään.

Pykälän *2 momentin* mukaan Huoltovarmuuskeskuksella olisi sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada pyynnöstä maksutta työ- ja elinkeinoministeriöltä, elinvoimakeskuksilta, Lupa- ja valvontavirastolta, Liikenne- ja viestintävirastolta, sähkömarkkinalaissa (588/2013) tarkoitetulta kantaverkon- ja jakeluverkonhaltijalta, Verohallinnolta sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa tarkoitetun tilannekuvan muodostamiseksi tai ilmoitusvelvollisuuden arvioimiseksi. Momenttiin on lueteltu tyhjentävästi ne viranomaiset, joilta Huoltovarmuuskeskus voisi tarvita tietoja laissa mainittujen tehtävien suorittamiseksi. Edellä mainitut viranomaiset myöntävät erilaisia lupia datakeskushankkeille ja harjoittavat muuta datakeskuksiin liittyvää valvontaa, ja tiedoilla voitaisiin täydentää datakeskuksista rakennettavaa tilannekuvaa. Lisäksi tietoja olisi joissakin tapauksissa tarpeen saada 12 §:n mukaisen valvontatehtävän toteuttamiseksi. Tällainen tieto voisi olla esimerkiksi järjestelmävastaava kantaverkonhaltijalta tai jakeluverkonhaltijalta saatava tieto siitä, onko toimija solminut liittymissopimusta tai Verohallinnolta saatava tieto datakeskuksen omistuksesta.

Tiedot olisi tarkoitus toimittaa Huoltovarmuuskeskukselle ensisijaisesti sähköisesti. Huoltovarmuuskeskus järjestäisi tietojen vastaanottamisen ja käsittelyn siten, että tietojen luottamuksellisuus ja tietoturvallisuus voidaan varmistaa. Tietojen toimittamisessa ja luovuttamisessa käytettävät tekniset ratkaisut ja menettelyt määriteltäisiin lain käytännön toimeenpanon yhteydessä. Sama koskisi 11 ja 12 §:n perusteella luovutettavia tietoja.

Sääntelyä voidaan pykälän osalta pitää täsmällisenä ja tarkkarajaisena, koska tiedonsaannin käyttötarkoitus, tiedon luovuttajat sekä tiedonsaantiin oikeutettu viranomainen on laissa

yksilöity. Huoltovarmuuskeskus ei voisi saada muilta viranomaisia tietoja, jotka eivät olisi välttämättömiä tässä laissa esitetyn tilannekuvan muodostamiseksi ja ilmoitusvelvollisuuden arvioimiseksi. Tällaisia tiedonsaantioikeuden ulkopuolelle jääviä tietoja olisivat esimerkiksi Liikenne- ja viestintäviraston kyberturvallisuuslain nojalla saamat poikkeama- sekä haavoittuvuustiedot sekä valvonta-asioiden aineistot.

11 §. *Tietojen luovuttaminen.* Pykälässä säädettäisiin Huoltovarmuuskeskuksen oikeudesta luovuttaa oma-aloitteisesti tai pyynnöstä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua tilannekuvaa koskevat tiedot sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, tietyille viranomaisille sekä julkisia tehtäviä hoitaville tahoille. Huoltovarmuuskeskus voisi luovuttaa myös tiedon rekisterissä olevista datakeskuksista sekä yksittäistä datakeskusta koskevan datakeskusrekisteriin tallennetun tiedon.

Datakeskuksia koskeva tilannekuva ja datakeskusrekisteriin tallennettavat tiedot saattavat sisältää salassa pidettäviä tietoja, minkä vuoksi on tarpeen säätää tietojen luovuttamisesta. Edellä mainitut tiedot voisivat sisältää etenkin julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdassa tarkoitettuja tietoja yksityisestä liikesalaisuudesta, sillä datakeskusrekisteriin tulisi ehdotetun lain nojalla ilmoittaa yksityiskohtaisia tietoja datakeskuksesta, niiden omistusrakenteesta, teknisistä ominaisuuksista sekä tulevaisuuden suunnitelmista.

Pykälän mukaan Huoltovarmuuskeskuksella olisi salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa 11 §:ssä tarkoitetut tiedot valtion hallintoviranomaisille sekä muille valtion virastoille ja laitoksille, hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaisille, kunnallisille viranomaisille, Ahvenanmaan maakunnan viranomaisille sekä sähkömarkkinalaissa tarkoitetulle kantaverkon- ja jakeluverkonhaltijalle. Tietoja voitaisiin luovuttaa vain siltä osin, kun tiedon luovuttaminen on välttämätöntä tietoja vastaanottavan tahon lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Tietoja voitaisiin luovuttaa 11 §:n mukaisten tahojen pyynnöstä tai Huoltovarmuuskeskuksen aloitteesta.

Tietojen luovuttamisen tarkoituksena olisi mahdollistaa datakeskustoimialaa koskevan kansallisen tilannekuvan hyödyntäminen niissä viranomaisissa ja lakisääteisiä tehtäviä hoitavissa tahoissa, joiden tehtäviin kuuluu datakeskusten toimintaedellytysten, energiavaikutusten, infrastruktuuritarpeiden, digitaalisen toimintaympäristön, varautumisen tai huoltovarmuuden seuranta, ennakointi tai kehittäminen. Tietoja voitaisiin hyödyntää esimerkiksi energiajärjestelmän kehityksen seurannassa, sähköverkon ja muun infrastruktuurin suunnittelussa, aluekehityksessä, digitaalisen infrastruktuurin tarkastelussa, varautumisessa sekä huoltovarmuuden kannalta merkityksellisten riippuvuuksien arvioinnissa. Tilannekuvaa olisi siten tarpeen luovuttaa edellä mainituista syistä säännöllisesti ainakin työ- ja elinkeinoministeriölle sekä Energiavirastolle. Tietoja voisi olla edellä mainituin perustein tarpeen luovuttaa myös sähkömarkkinalaissa tarkoitetuille kantaverkonhaltijalle sekä jakeluverkonhaltijoille niiden sähköverkkoon liittyvien lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Tilannekuvaa voitaisiin luovuttaa tarvittaessa myös kunnille ja maakuntien liitoille muun muassa aluekehityksen tarpeisiin.

Lisäksi tilannekuvaa luovutettaisiin aina tarpeen mukaan esimerkiksi muille ministeriöille sekä ministeriöiden alaisille virastoille päätöksenteon tueksi. Tilannekuvan yhtenä tarkoituksena on parantaa viranomaisten edellytyksiä tunnistaa datakeskuksiin liittyviä mahdollisia kriittisiä riippuvuuksia sekä turvallisuusnäkökohtia. Tilannekuvaa voitaisiin tarpeen tullen hyödyntää varautumisessa sekä turvallisuuspoliittisessa päätöksenteossa. Näin ollen tilannekuvaa luovutettaisiin tarvittaessa esimerkiksi puolustusministeriölle, sisäministeriölle, suojelupoliisille ja muille valtion virastoille, joilla on kansalliseen turvallisuuteen ja huoltovarmuuteen liittyviä tehtäviä.

Huoltovarmuuskeskus voisi luovuttaa edellä mainituille tahoille myös tiedon rekisterissä olevista datakeskuksista. Tiedon jakaminen olisi tarpeen edellä esitetyn lisäksi esimerkiksi tilanteissa, joissa ilmoitusvelvollisuuden täyttäminen olisi asetettu jonkin etuuden tai oikeuden edellytykseksi.

Huoltovarmuuskeskus voisi jakaa myös yksittäistä datakeskusta koskevan datakeskusrekisteriin tallennetun tiedon. Vaikka tällaiset tiedot voivat ilmetä jo tilannekuvasta, oikeudesta säädettäisiin selvyyden vuoksi erikseen. Yksittäistä datakeskusta koskevan tiedon jakaminen olisi tarpeen muun muassa viranomaisten valvontatehtävien mahdollistamiseksi. Esimerkiksi Energiavirasto toimii Suomen päästökauppaviranomaisena laitosten osalta. Polttoaineteholtaan yli 20 megawatin laitokset kuuluvat päästökauppaan, ja säännökset koskevat myös datakeskuksia. Datakeskusten valvonta yhdenvertaisella tavalla on haastavaa, sillä tietoa polttoainetehoista ei löydy kootusti. Datakeskusrekisteri ja tiedonvaihto Huoltovarmuuskeskuksen ja Energiaviraston välillä osana viranomaisten yhteistyötä helpottaisi muun ohella päästökauppalaitosten valvontaa. Tietoja voisi olla tarpeen jakaa myös muun muassa puolustusministeriön kanssa, joka toimii lupaviranomaisena eräiden kiinteistöhankintojen luvanvaraisuudesta annetun lain (470/2019) mukaisessa lupamenettelyssä sekä valvoo valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annetun lain (469/2019) mukaisia kiinteistökauppoja viranomaisyhteistyössä. Kummatkin lait soveltuvat osaltaan myös datakeskuksiin. Myös esimerkiksi Liikenne- ja viestintävirastolla on datakeskuksien valvontaan liittyviä tehtäviä kyberturvallisuuslain nojalla. Datakeskusrekisterin tuottamaa tietoa voitaisiin hyödyntää myös kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain (310/2025) mukaisten kriittisten toimijoiden tunnistamisessa sekä kyberturvallisuuslain soveltamisalan arvioinnissa. Jaettavat tiedot olisi yksittäisen datakeskuksen osalta rajattu datakeskusrekisteriin tallennettuihin tietoihin.

Ehdotettu pykälä vastaisi pitkälti huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta annetun lain 23 §:ää. Tietojen luovuttaminen olisi kuitenkin rajattu vain ehdotetun lain kannalta relevantteihin viranomaisiin, ja Huoltovarmuuskeskusta annetusta laista poiketen tilannekuvaa ei olisi tarpeen luovuttaa Suomen Pankille, Huoltovarmuusneuvostolle tai sektoreiden, poolien ja toimikuntien toimielimille. Tilannekuva saattaa sisältää datakeskusten julkisuuslain nojalla salassa pidettäviä tietoja, joten tiedonsaantia koskeva oikeus on rajattu vain välttämättömään. Tiedonluovutuksen välttämättömyyttä arvioitaisiin tiedot vastaanottavan tahon näkökulmasta.

12 §. *Valvonta ja uhkasakko.* Pykälässä säädettäisiin Huoltovarmuuskeskuksen käytettävissä olevista hallinnollisista keinoista ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvomiseksi ja ilmoitettujen tietojen oikeellisuuden arvioimiseksi. Ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonnan tarkoituksena olisi huolehtia siitä, että Huoltovarmuuskeskus pystyy tarpeen tullen varmistumaan siitä, onko datakeskusrekisteriin toimitettu laissa edellytetyt tiedot oikea-aikaisesti, jotta kansallinen tilannekuva voidaan muodostaa luotettavasti.

Yksityisten elinkeinonharjoittajien liittymissopimukset ovat salassa pidettävää tietoa, eikä niistä aina anneta tietoa julkisuuteen. Huoltovarmuuskeskuksella ei siten välttämättä ole aina ajantasaista tietoa sellaisista vireillä olevista hankkeista, joiden osalta ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin arviointi voisi tulla kyseeseen. Huoltovarmuuskeskuksen tehtävänä ei olisi aktiivisesti kartoittaa mahdollisia keskeneräisiä, ilmoittamatta olevia hankkeita, vaan reagoida mikäli julkisista lähteistä tai muutoin Huoltovarmuuskeskuksen tietoon tulleiden seikkojen perusteella olisi syytä epäillä, että jokin datakeskus on saattanut jättää noudattamatta ilmoitusvelvollisuutta. Huoltovarmuuskeskuksella tulisi olla myös oikeus pyytää selvitystä 5 ja 7 §:n nojalla toimitettujen tietojen oikeellisuuden arvioimiseksi. Tällä varmistettaisiin, että datakeskusrekisteriin ei toimiteta eikä siellä säilytetä vääriä tietoja.

Pykälän *1 momentin* mukaan 5 ja 7 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollinen tai siihen olennaisesti liittyvä taho on Huoltovarmuuskeskuksen kehotuksesta velvollisia salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä antamaan mainituissa pykälissä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden sekä ilmoitettujen tietojen oikeellisuuden arvioimiseksi ja valvomiseksi tarpeellisen selvityksen ja siihen liittyvät välttämättömät tiedot. Selvityspyyntö voisi koskea esimerkiksi sitä, kuuluuko datakeskus lain soveltamisalaan, onko ilmoitus tehty määräajassa, ovatko ilmoitetut tiedot riittäviä ja ajantasaisia ja mihin ne perustuvat.

Tiedonantovelvollisuus on tarkoitettu koskemaan niitä elinkeinonharjoittajia, muita yhteisöjä ja luonnollisia henkilöitä, joiden ilmoitusvelvollisuutta Huoltovarmuuskeskuksella on ehdotetun lain nojalla syytä arvioida, tai joilla on olennainen yhteys sellaiseen datakeskukseen, jonka ilmoitusvelvollisuutta Huoltovarmuuskeskus arvioi. Olennaisella yhteydellä tarkoitettaisiin esimerkiksi elinkeinonharjoittajan, muun yhteisön tai luonnollisen henkilön määräysvaltaa datakeskuksessa tai datakeskushankkeessa. Olennainen yhteys voisi muodostua myös aseman perusteella, esimerkiksi jos kyseessä olisi datakeskuksen ylläpitäjän, datakeskuksen omistajan tai datakeskuksessa määräysvaltaa käyttävän yhteisön toimitusjohtaja tai muu vastaava taho. Säännöksessä ulotettaisiin siten velvollisuus toimittaa 1 momentissa tarkoitettu tieto ilmoitusvelvollisen eli datakeskuksen ylläpitäjän, tai sen puuttuessa datakeskuksen omistajan, ulkopuolelle. Tiedonantovelvollisuus ei voisi koskea sellaista tahoa, jonka ilmoitusvelvollisuutta ei ole syytä arvioida, tai joka ei liity datakeskuksen toimintaan tai datakeskushankkeen toteuttamiseen. Tällaisia tahoja olisivat esimerkiksi datakeskuksen asiakkaat tai datakeskukselle palveluja tuottavat tahot kuten tilintarkastajat tai alihankkijat.

Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus on keskeinen edellytys sille, että Huoltovarmuuskeskus voi tehokkaasti toteuttaa ilmoitusvelvollisuuden valvontaa. Säännöksellä varmistettaisiin se, että pääsääntöisesti yksityisessä omistuksessa olevat datakeskukset ovat velvollisia toimittamaan Huoltovarmuuskeskukselle tietoja niiden ilmoitusvelvollisuuden arvioimiseksi. Säännös tukee siten lain valvonnan toimivuutta ja on tarpeen erityisesti siksi, että Huoltovarmuuskeskukselle ei ehdoteta tarkastusoikeuksia datakeskusten tiloihin ilmoitusvelvollisuuden valvomiseksi. Huoltovarmuuskeskuksen valvonta perustuisi siten julkisesti saatavilla oleviin tietoihin sekä ilmoitusvelvolliselle ja siihen olennaisesti liittyville tahoille asetettuun tietojenantovelvollisuuteen.

Pykälän *2 momentin* mukaan, jos toimija laiminlyö tässä laissa säädetyn velvollisuutensa, Huoltovarmuuskeskus voi määrätä toimijan täyttämään velvollisuutensa asetetussa määräajassa. Jos ilmoituksessa havaittaisiin puutteita tai virheitä taikka ilmoitus olisi jäänyt kokonaan tekemättä, Huoltovarmuuskeskus voisi määrätä ilmoitusvelvollista korjaamaan puutteen, täydentämään ilmoitusta tai tekemään puuttuvan ilmoituksen. Määräyksessä olisi asetettava kohtuullinen määräaika velvollisuuden täyttämiselle. Huoltovarmuuskeskukselle ei annettaisi oikeutta suorittaa tarkastuksia datakeskusten toimitiloissa eikä toimivaltaa keskeyttää tai estää datakeskushankkeen toteuttamista tai datakeskuksen toimintaa.

Pykälän *3 momentin* nojalla Huoltovarmuuskeskus voisi tehostaa antamaansa määräystä uhkasakolla. Uhkasakon tarkoituksena olisi varmistaa muun muassa ilmoitusvelvollisuuden toteutuminen tilanteissa, joissa ilmoitusvelvollinen ei määräyksestä huolimatta täyttäisi velvollisuuksiaan. Uhkasakkoon sovellettaisiin uhkasakkolakia (1113/1990). Uhkasakon asettaminen edellyttäisi tapauskohtaista harkintaa, ja sen suuruuden tulisi olla oikeassa suhteessa laiminlyönnin laatuun ja merkitykseen.

13 §. *Muutoksenhaku.* Pykälässä säädettäisiin 12 §:ssä tarkoitettujen päätösten muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen, josta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Muutoksenhaun kohteena voisi olla esimerkiksi

ilmoitusvelvolliselle asetettu velvoite tehdä puuttuva ilmoitus tai täydentää tai oikaista ilmoitusta, sekä velvoitteen tehosteeksi asetettu uhkasakko. Uhkasakon asettamisesta ja maksettavaksi tuomitsemisesta säädetään lisäksi uhkasakkolaissa.

Ehdotetun 12 §:n perusteella tehdyillä päätöksillä voi olla välittömiä oikeusvaikutuksia niiden tahojen oikeuksiin tai velvollisuuksiin, joille asetettaisiin ehdotetun lain nojalla velvoitteita. Asianmukainen muutoksenhakukeino on siten turvattava. Säännöksellä turvataan perustuslain 21 §:ssä tarkoitettu oikeus saada viranomaisen päätös riippumattoman tuomioistuimen käsiteltäväksi.

14 §. *Voimaantulo.* Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta. Voimaantuloajankohta asetettaisiin siten, että Huoltovarmuuskeskukselle varattaisiin riittävä aika datakeskusrekisterin käyttöönottoon sekä ilmoitusten vastaanottamiseen tarvittavien menettelyjen valmisteluun.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin siirtymäsäännöksestä. Lain 5 §:n 2 momentin mukaan datakeskusta koskeva ilmoitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun datakeskusta koskeva liittymissopimus on solmittu. Ilmoitus on joka tapauksessa tehtävä ennen rakentamisen aloittamista. Ehdotetun 2 momentin mukaan lain voimaantullessa liittymissopimuksen solmineesta, rakenteilla tai toiminnassa olevasta datakeskuksesta olisi tehtävä 5 §:ssä tarkoitettu ilmoitus viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2027. Toiminnassa olevan datakeskuksen osalta ilmoitettaisiin 6 §:n 1 momentin 9–16 kohdissa tarkoitetut tiedot arvion asemesta toteumana. Liittymissopimuksen solmineiden ja rakenteilla olevien datakeskusten tulisi ilmoittaa ne tiedot toteumana, jotka ovat jo saatavilla, ja loput tiedoista arviona. Arvioina toimitettujen tietojen osalta toimitetaan myös tieto siitä, mihin arvio perustuu.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin Huoltovarmuuskeskuksen velvollisuudesta julkaista 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu julkinen datakeskuksia koskeva yhteenveto ensimmäisen kerran viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2027, ja tämän jälkeen vuosineljänneksittäin. Julkaisuaikataulun tarkoituksena on varmistaa tiedon säännöllinen saatavuus ja tilannekuvatiedon vertailukelpoisuus.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin 6 §:n 4 momentin perusteella säätää ilmoitettavien tietojen sisällöstä, esittämistavasta sekä ilmoitusmenettelystä.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulisi voimaan 1.4.2027. Liittymissopimuksen solmineiden, rakenteilla tai toiminnassa olevien datakeskusten tulisi tehdä ilmoitus 30.6.2027 mennessä.

10 Suhde muihin esityksiin

10.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Esitys ei riipu oikeudellisesti muista esityksistä, mutta sillä on yhteys ulkomaisten sijoitusten seurannasta ja lupamenettelyistä ehdotettuun lakiin, jossa ehdotetaan säännöksiä muun muassa tiettyjä ulkomaisia datakeskusinvestointeja koskien. Lisäksi esityksellä on yhteys sähkömarkkinalain muuttamiseksi ehdotettuun lakiin, jonka tavoitteena on turvata sähköverkon kapasiteetin tarkoituksenmukainen ja tehokas hyödyntäminen kilpailevien tarpeiden kesken tilanteessa, jossa sähköverkon kapasiteetista on niukkuutta. Kumpikin ehdotetuista laeista on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2027 ensimmäisellä puoliskolla.

10.2 Suhde talousarvioesitykseen

Huoltovarmuuskeskuksen uusien tehtävien rahoitusta ei sisällytetä vuoden 2027 talousarvioon. Huoltovarmuuskeskuksen valvonta- ja rekisteritehtävä rahoitetaan omakustannusarvoon perustuvilla ilmoitusmaksuilla.

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

11.1 Elinkeinovapaus

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla.

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään käsitellyt toimiluvan ja elinkeinovapauden suhdetta muun muassa lausunnoissa PeVL 33/2005 vp, PeVL 16/2003 vp ja PeVL 67/2002 vp. Valiokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraistamisen olevan poikkeuksellisesti mahdollista. Elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytykseksi säädetty rekisteröitymisvelvollisuus, jonka nojalla on annettu viranomaiselle harkintavaltaa sen suhteen, täyttääkö elinkeinonharjoittaja rekisteröitymisen edellytykset, on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä rinnastettu luvanvaraisuuteen (PeVL 15/2008 vp, PeVL 45/2001 vp ja PeVL 24/2000 vp).

Ehdotuksessa säädetään ilmoitusvelvollisuudesta, joka ei rajoita perustuslain 18 §:ssä turvattua elinkeinovapautta. Ehdotetulla lailla ei säädettäisi rekisteröitymisestä, joka toimisi edellytyksenä toiminnan harjoittamiselle vaan rekisteristä, joka palvelisi valtionhallinnon tietotarpeita. Datakeskukset voisivat harjoittaa elinkeinotoimintaa myös, vaikka ilmoitusta ei olisi tehty. Huoltovarmuuskeskukselle ei ehdoteta oikeutta tehdä datakeskuksen toimintaa koskevia päätöksiä tai linjauksia ilmoituksen perusteella. Myöskään ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti ei johda tilanteeseen, jossa Huoltovarmuuskeskuksella tai muulla viranomaisella olisi oikeus puuttua datakeskuksen toimintaan. Ehdotetussa lainsäädännössä ei siten ole kyse perustuslakivaliokunnan aiemmin käsittelemästä toiminnan luvanvaraistamisesta.

11.2 Yksityiselämän suoja

Esitykseen sisältyy henkilötietojen käsittelyä koskevaa sääntelyä ja sillä on valtiosääntöoikeudellisesti merkitystä perustuslain 10 §:ssä säädetyn yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta on säädettävä tarkemmin lailla. Perustuslain 10 §:n mukaista suojaa täydentävät Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan mukainen yksityiselämän suoja sekä EU:n perusoikeuskirjan 7 artiklassa turvattu yksityiselämän suoja ja 8 artiklassa turvattu henkilötietojen suoja.

Henkilötietojen suojaa koskee myös yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679, jota sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa, sekä tietosuojalaki (1050/2018), joka on kansallinen yleislaki. Yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklassa säädetään henkilötietojen käsittelyä koskevista periaatteista. Henkilötietoja on käsiteltävä lainmukaisesti, asianmukaisesti ja rekisteröidyn kannalta läpinäkyvästi. Henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään (”tietojen minimointi”). Henkilötietojen on oltava täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä. Ne on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Käyttötarkoitussidonnaisuudella tarkoitetaan sitä, että henkilötiedot on kerättävä tiettyä,

nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoitusten kanssa yhteen sopimattomalla tavalla. Rekisterinpitäjän on pystyttävä osoittamaan, että edellä kuvattuja velvollisuuksia on noudatettu.

Koska henkilötiedot on toimitettu rekisteriviranomaiselle vain laissa säädettyä ilmoitusmenettelyä varten, myös yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan mukainen käyttötarkoitus sidonnaisuus toteutuu. Henkilötiedot ovat olennaisia sekä rajoitettuja vain siihen, mikä on välttämätöntä suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä tässä yhteydessä käsitellään.

Rekistereitä koskevaa sääntelyä sisältyy lakiehdotuksen 3 ja 6 §:ään. Lakiehdotuksen 3 §:ssä ehdotetaan uutta Huoltovarmuuskeskuksen ylläpitämää rekisteriä, johon tallennettaisiin tiedot Huoltovarmuuskeskukselle ilmoittautuneista datakeskuksista. Ilmoitettavista tiedoista säädettäisiin 6 §:ssä. Datakeskusten lisäksi rekistereihin tallennettaisiin yhteyshenkilöiden nimi- ja yhteystietoja. Tiedot ovat tyypillisesti datakeskushankkeen yhteyshenkilöjen tietoja taikka omistusrakenteessa relevanttien luonnollisten henkilöjen tietoja. Henkilötiedot on kerätty vain tätä nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eivätkä ne sisällä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja tai muita arkaluonteisia tietoja. Yhteystietoina ei kerättäisi yksityishenkilöiden kotiosoitteita, ja yhteystiedoksi riittäisivät yhteyshenkilön työyhteystiedot. Tieto yksityishenkilöiden kotipaikasta olisi tarpeen kerätä ainoastaan tilanteissa, joissa luonnollinen henkilö omistaa datakeskuksen tai käyttää siinä määräysvaltaa. Tieto olisi tällöin tarpeen sen tunnistamiseksi, missä valtiossa omistus tai määräysvalta sijaitsee. Perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytännön mukaisesti lakiehdotuksessa henkilötietojen käsittelystä säätäminen on pyritty rajoittamaan vain välttämättömään.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan henkilötietoja on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Datakeskusrekisterin tarkoituksena on muodostaa ja ylläpitää kansallista tilannekuvaa Suomessa sijaitsevista ja suunnitteilla olevista datakeskuksista. Datakeskusta koskevien tietojen säilyttäminen voi olla tarpeen myös hankkeen päätyttyä tai datakeskuksen toiminnan päätyttyä, jotta datakeskusten toimialan kehityksestä ja toteutuneista investoinneista voidaan muodostaa ajallisesti kattava tilannekuva. Sen sijaan yksittäisiä luonnollisia henkilöitä koskevien yhteys- ja tunnistetietojen säilyttäminen ei välttämättä ole tarpeen yhtä pitkään. Kuten 6 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa on todettu, Huoltovarmuuskeskus arvioi henkilötietojen säilyttämisen tarvetta erikseen silloin, kun datakeskushanke ei toteudu, datakeskuksen toiminta päättyy tai rekisteriin ilmoitettu yhteyshenkilö tai muu luonnollinen henkilö ei enää liity datakeskukseen. Ilmoitusvelvollisella olisi velvollisuus ilmoittaa Huoltovarmuuskeskukselle tällaisista muutoksista, sekä päivittää vuosittain yhteystietonsa. Henkilötiedot tulee poistaa tai anonymisoida, kun niiden säilyttäminen ei ole enää tarpeen tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Tietojen tallettaminen perustuisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan eli henkilötietojen käsittely on tarpeen rekisteriviranomaisen lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Sääntely ei siten muodostuisi ongelmalliseksi perustuslain 10 §:n 1 momentin kanssa.

11.3 Asetuksenantovaltuudet

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan asetuksenantovaltuus voidaan laissa säätää tasavallan presidentille, valtioneuvostolle tai ministeriölle. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten

kuuluvat lain alaan. Jos asetuksen antajasta ei ole erikseen säädetty, asetuksen antaa valtioneuvosto.

Viranomaiselle osoitettavia määräystenantovaltuuksia on arvioitava perustuslain 80 §:n 2 momentin kannalta. Sen mukaan muu kuin perustuslain 80 §:n 1 momentissa mainittu asetuksenantaja voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuutuksen tulee lisäksi olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Asetuksenantovaltuuksiin verrattuna tällaisiin valtuuksiin kohdistuu yleistä tarkkarajaisuutta koskeva pidemmälle menevä vaatimus, jonka mukaan valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa (ks. esim. PeVL 10/2016 vp, s. 4–5).

Ehdotettavassa laissa asetuksenantovaltuudet osoitettaisiin valtioneuvostolle. Valtioneuvosto voisi tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä Huoltovarmuuskeskukselle ilmoitettujen tietojen tarkemmasta sisällöstä ja esittämistavasta, kuten mittayksiköistä. Ilmoitettavista tiedoista säädettäisiin kuitenkin ehdotetussa laissa. Valtioneuvostolle osoitettaisiin asetuksenantovaltuus myös tarkemmasta ilmoitusmenettelystä.

11.4 Ilmoitusten käsittelystä perittävät maksut

Myös ilmoituksen käsittelystä perittävästä maksusta säädettäisiin ehdotetussa laissa. Maksut perittäisiin ehdotetun lain 8 §:n mukaan maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Maksujen määrästä säädettäisiin maksuperustelain mukaisesti erillisellä työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

Perustuslain 81 §:n 2 momentin mukaan valtion viranomaisten virkatoimien, palvelujen ja muun toiminnan maksullisuuden sekä maksujen suuruuden yleisistä perusteista säädetään lailla. Lakiehdotuksen 8 §:ää on asianmukaista tarkastella tämän perustuslainkohdan sisältämien periaatteiden kannalta. Perustuslaista johtuu ensiksikin vaatimus, että lailla tulee säätää yleisesti siitä, mistä virkatoimista ja palveluista maksuja voidaan periä tai millaiset suoritteet ovat kokonaan maksuttomia (ks. PeVL 33/2021 vp ja HE 1/1998 vp, s. 135/I). Lain tasolla ei siten ole välttämätöntä säätää, mistä toimista ja palveluista maksuja todella peritään (ks. PeVL 33/2021 vp, ja PeVM 17/1990 vp, s. 4/I).

Säännöksessä maksun perimisoikeus on sidottu 5 §:ssä ja 7 §:n 2–4 momenteissa tarkoitettujen ilmoitusten käsittelyyn. Yleisenä maksuperusteena olisi toiminnasta aiheutuneiden kustannusten kattaminen.

11.5 Tiedonsaantioikeudet

Lakiehdotuksen 11 §:n mukaan Huoltovarmuuskeskuksella on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus luovuttaa oma-aloitteisesti tai pyynnöstä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu tilannekuva, tieto rekisterissä olevista datakeskuksista sekä yksittäistä datakeskusta koskeva datakeskusrekisteriin tallennettu tieto valtion hallintoviranomaisille sekä muille valtion virastoille ja laitoksille, hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaisille sekä kunnallisille viranomaisille, Ahvenanmaan maakunnan viranomaisille sekä sähkömarkkinalaissa tarkoitetulle kantaverkon- tai jakeluverkonhaltijalle siltä osin, kun tiedon luovuttaminen on välttämätöntä tietoja vastaanottavan tahon lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut sääntelyä, joka koskee viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetyn yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta ja kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen. Viranomaisten tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttamismahdollisuus ovat voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta ”tarpeellisiin tietoihin”, jos tarkoitetut tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus ”tietojen välttämättömyydestä” jonkin tarkoituksen kannalta (ks. esim. PeVL 17/2016 vp, s. 5–6 ja PeVL 15/2018 vp, s. 39).

Lakiehdotuksen nojalla luovutettaviin tietoihin voi joissakin tapauksissa sisältyä henkilötietoja esimerkiksi osana yrityksen edustamista luonnollisena henkilönä. Tietoihin ei kuitenkaan sisälly erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja tai muita arkaluonteisia tietoja. Henkilötietojen luovuttaminen muille viranomaisille tapahtuisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuihin tarpeisiin lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Ehdotuksen 10 ja 12 §:t ovat merkityksellisiä perustuslain 10 §:n 2 momentin kannalta. Säännöksissä tarkoitetut tiedot saattavat sisältää elinkeinonharjoittajan liikesalaisuuksia ja muita salassa pidettäviä teknisiä tai taloudellisia tietoja. Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus koskisi välttämättömiä tietoja laissa tarkoitetun tilannekuvan muodostamiseksi ja ilmoitusvelvollisuuden arvoimiseksi. Myös ehdotuksen 11 §:n mukaan Huoltovarmuuskeskus voisi luovuttaa tietoja tietyille viranomaisille ainoastaan siltä osin, kun tiedon luovuttaminen olisi välttämätöntä tietoja vastaanottavan viranomaisen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

On mahdollista, että luovutettavat tiedot sisältävät elinkeinonharjoittajan liikesalaisuuksia, joista osa voi kuulua immateriaalioikeuksina perustuslain 15 §:n omaisuuden suojan piiriin. Julkisen vallan on pidättäydyttävä kajoamasta varallisuusetuihin ilman hyväksyttävää perustetta ja aktiivisin toimin suojeltava oikeuden tehokasta toteutumista. Ihmisyksilöiden ohella myös yksityiset oikeushenkilöt voivat nauttia omaisuudensuojaa ainakin välillisesti luonnollisten henkilöiden kautta (HE 309/1993 vp). Oikeushenkilön omaisuudensuojan ei kuitenkaan tarvitse olla yhtä tehokasta kuin luonnollisia henkilöitä koskeva turva (PeVL 45/1996 vp). Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liikesalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa ja kysymys ei ole kuluttajien terveyden tai ympäristön terveellisyyden suojaamiseksi tai toiminnasta haittaa kärsivien oikeuksien valvomiseksi merkityksellisistä tiedoista tai elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia ja niiden hoitamista koskevista tiedoista. Viranomaisen on julkisuuslain 23 §:n mukaisesti oltava paljastamatta salassa pidettävää sisältöä, eikä viranomainen saa käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi taikka toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. Täten omaisuudensuoja ei vaarantuisi, koska viranomaisilla olisi velvollisuus pitää mahdolliset immateriaalioikeuksiakin koskevat liikesalaisuudet edelleen salassa.

11.6 Oikeusturva

Lakiehdotuksen 12 §:n mukaan 5 ja 7 §:n mukainen ilmoitusvelvollinen on Huoltovarmuuskeskuksen kehotuksesta velvollinen salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä antamaan 5 ja 7 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden sekä ilmoitettujen tietojen oikeellisuuden arvioimiseksi ja valvomiseksi tarpeellisen selvityksen ja siihen liittyvät välttämättömät tiedot. Huoltovarmuuskeskus voi

toimijan laiminlyödessä laissa asetettuja velvollisuuksiaan määrätä toimijan täyttämään velvollisuutensa asetetussa määräajassa. Huoltovarmuuskeskus voi tehostaa määräystä uhkasakolla.

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Perustuslain 21 §:n 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Lakiehdotuksen 13 §:ssä säädetään muutoksenhausta. Ehdotetun 12 §:n nojalla tehtyihin päätöksiin saisi hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen. Muutoksenhaun kohteena voisi olla esimerkiksi ilmoitusvelvolliselle asetettu velvoite tehdä puuttuva ilmoitus tai täydentää tai oikaista ilmoitusta, sekä velvoitteen tehosteeksi asetettu uhkasakko.

Lakiehdotuksen 12 §:n mukaan uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990). Uhkasakkolain 12 §:n 2 momentti myös sallii uhkasakon asettamisen poistamisen, jos olosuhteet ovat muuttuneet tai asiaan on saatu olennaista uutta selvitystä taikka aikaisempi päätös perustuu ilmeisen väärään lain soveltamiseen. Asia voidaan käsitellä kokonaan tai osittain uudelleen. Haettaessa muutosta uhkasakon asettamista koskevaan päätökseen sovelletaan, mitä muutoksenhausta päävelvoitteen määräämistä koskevaan päätökseen säädetään. Haettaessa muutosta uhkasakon maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen toimivaltainen hallintotuomioistuin ja asiantuntijajäsenten osallistuminen asioiden käsittelyyn määräytyvät päävelvoitteen perusteella.

Edellä mainituin perustein lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

datakeskusrekisteristä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomeen suunniteltuun tai Suomessa rakenteilla tai toiminnassa olevaan datakeskukseen, jonka suunniteltu tai toteutunut asennetun tietotekniikan tehontarve on vähintään 0,5 megawattia.

Tätä lakia ei sovelleta Puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen, poliisin, suojelupoliisin tai Tullin yksinomaiseen käyttöön tarkoitettuun datakeskukseen.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *datakeskuksella* energiatilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1099/2008 liitteen A kohdassa 2.6.3.1.16 tarkoitettua datakeskusta;

2) *asennetun tietotekniikan tehontarpeella* datakeskuksen konesalin pinta-alalle asennettujen verkkojen, palvelimien ja tallennuslaitteiden yhteenlaskettua nimellistehontarvetta megawatteina;

3) *datakeskuksen ylläpitäjällä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka hallinnoi datakeskusta;

4) *datakeskuksen omistajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka omistaa datakeskuksen;

5) *EU:n datakeskustietokannalla* tietokantaa, johon datakeskusten tulee raportoida vuosittain tietoja datakeskuksia koskevan unionin yhteisen luokitusjärjestelmän perustamisen ensimmäisestä vaiheesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2024/1364, jäljempänä *delegoitu asetus*, nojalla;

6) *NIS 2 -direktiivillä* toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2022/2555 (NIS 2 -direktiivi).

3 §

Datakeskusrekisteri

Huoltovarmuuskeskus ylläpitää datakeskusrekisteriä tämän lain soveltamisalaan kuuluvista datakeskuksista kansallisen tilannekuvan luomista varten.

Datakeskusrekisteriin voidaan tallentaa 5 ja 7 §:n perusteella Huoltovarmuuskeskukselle ilmoitetut tiedot sekä tiedot, jotka Huoltovarmuuskeskus saa 10 ja 12 §:n nojalla. Lisäksi

rekisteriin voidaan tallentaa tiedot, jotka Huoltovarmuuskeskus saa datakeskuksista muun lain nojalla.

4 §

Kansallinen tilannekuva ja julkinen yhteenveto

Huoltovarmuuskeskus ylläpitää säännöllistä datakeskuksia koskevaa kansallista tilannekuvaa ja jakaa tilannekuvaa 11 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille.

Huoltovarmuuskeskus julkaisee vuosineljänneksittäin datakeskusten toimiala- ja aluekehitystä koskevan julkisen yhteenvedon.

5 §

Ilmoitusvelvollisuus ja ilmoituksen ajankohta

Datakeskuksen ylläpitäjän on tehtävä Huoltovarmuuskeskukselle ilmoitus tämän lain soveltamisalaan kuuluvasta datakeskuksesta. Jos datakeskuksella ei ilmoittamishetkenä ole ylläpitäjää, ilmoituksen tekemisestä vastaa datakeskuksen omistaja.

Datakeskusta koskeva ilmoitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun datakeskusta koskeva liittymissopimus on solmittu. Ilmoitus on joka tapauksessa tehtävä ennen rakentamisen aloittamista.

Jos datakeskus ei kuulu tämän lain soveltamisalaan, ilmoituksen tekeminen Huoltovarmuuskeskukselle on vapaaehtoista.

6 §

Huoltovarmuuskeskukselle ilmoitettavat tiedot

Edellä 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

1) datakeskuksen nimi ja sijaintipaikka sekä yhteyshenkilön nimi, asema ja yhteystiedot;

2) datakeskuksen omistaja ja datakeskuksen ylläpitäjä tai datakeskuksen ylläpitäjät ja näiden yritys- ja yhteisötunnus tai vastaava tunniste sekä kotipaikka ja yhteystiedot;

3) datakeskuksessa määräysvaltaa käyttävät tahot ja näiden yritys- ja yhteisötunnus tai vastaava tunniste sekä kotipaikka;

4) datakeskuksen tyyppi ja käyttötarkoitus;

5) tieto siitä, kuuluuko datakeskuksen omistaja, datakeskuksen ylläpitäjä tai datakeskuksessa määräysvaltaa käyttävä taho NIS 2 -direktiivin soveltamisalaan ja jos kuuluu, toimijatyyppi, päätoimipaikka ja tieto siitä, minkä EU-jäsenvaltion lainkäyttövaltaan se NIS 2 -direktiivin perusteella katsoo kuuluvansa;

6) tieto siitä, mistä maasta datakeskuksen teknistä ylläpitoa ja etähallintaa tosiasiassa suoritetaan ja kohdistuuko datakeskukseen kolmannen maan lainsäädäntöön perustuvia tiedonluovutusvelvoitteita;

7) suunniteltu datakeskuksen tai laajennusten toteuttamisaikataulu;

8) arvio vuosittaisesta sähkönkulutuksesta ja sähkötehon tarpeesta ilmoitusta seuraavan viiden vuoden aikana sekä kuvaus tulevista sähköverkko- ja infrastruktuuritarpeista;

9) arvio työllistämisvaikutuksista rakennus- ja ylläpitovaiheessa;

10) arvio sähköliittymän enimmäistehosta;

11) arvio delegoidun asetuksen liitteen II kohdan 1 alakohdassa a tarkoitetusta asennetun tietotekniikan tehontarpeesta;

12) arvio delegoidun asetuksen liitteen III kohdassa a tarkoitetusta virrankäytön tehokkuudesta;

13) arvio delegoidun asetuksen liitteen II kohdan 1 alakohdassa h tarkoitetusta kokonaisvedensyötöstä;
14) kiinteistön koko sekä delegoidun asetuksen liitteen II kohdan 1 alakohdassa b tarkoitettu datakeskuksen kokonaispinta-ala ja alakohdassa c tarkoitettu konesalien lattiapinta-ala;
15) arvio varavoiman ja oman energiantuotannon sähkö- ja polttoainetehosta sekä sähkön tuotantomuodosta ja käytettävistä polttoaineista;
16) kuvaus energiavarastointiin, kulutusjoustoon ja hukkalämmön hyödyntämiseen liittyvistä suunnitelmista.

Edellä 1 momentin 12–16 kohdissa tarkoitettujen tietojen ja arvioiden ilmoittamisesta voidaan poiketa, jos niitä ei ole saatavilla 5 §:ssä säädetyn ilmoittamisajankohdan hetkellä. Tiedot ja arviot tulee toimittaa Huoltovarmuuskeskukselle viipymättä sen jälkeen, kun ne ovat saatavilla.

Edellä 1 momentin 12–16 kohdissa tarkoitettuja tietoja tai arvioita ei tarvitse ilmoittaa Huoltovarmuuskeskukselle, jos datakeskus on raportoinut ne delegoidun asetuksen nojalla EU:n datakeskustietokantaan.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen ja arvioiden sisällöstä, esittämistavasta sekä ilmoitusmenettelystä.

7 §

Muutoksista ilmoittaminen

Datakeskuksen ylläpitäjän on vuosittain kalenterivuoden loppuun mennessä ilmoitettava Huoltovarmuuskeskukselle 6 §:n 1 momentin 1–2 kohdassa tarkoitettujen yhteystietojen muutoksista.

Datakeskuksen ylläpitäjän on ilmoitettava Huoltovarmuuskeskukselle 60 päivän kuluessa muutoksesta, joka koskee datakeskuksen määräysvaltaa, datakeskuksen omistusta tai datakeskuksen ylläpitäjää.

Datakeskuksen ylläpitäjän on ilmoitettava Huoltovarmuuskeskukselle datakeskushankkeen tai datakeskuksen toiminnan alkamisesta, keskeyttämisestä, uudelleen käynnistämisestä tai hankkeen tai toiminnan päättymisestä 30 päivän kuluessa.

Datakeskuksen ylläpitäjän on ilmoitettava Huoltovarmuuskeskukselle myös muista muutoksista, joilla on merkittävä vaikutus datakeskuksen toiminnan laajuuteen tai luonteeseen, ja jotka vaikuttavat 6 §:ssä tarkoitettuihin tietoihin. Jos muutoksen vaikutus asennetun tietotekniikan tehontarpeeseen on alle 5 prosenttia suhteessa datakeskuksen edellisen kerran toimittamaan tietoon, tai alle 200 kilowattia, muutoksista ei tarvitse ilmoittaa. Toiminnan laajuuteen tai luonteeseen merkittävästi vaikuttavasta muutoksesta on ilmoitettava ennen rakentamisen aloittamista tai muutoksen toteuttamista.

Jos datakeskuksella ei ole datakeskuksen ylläpitäjää, 1–4 momentissa tarkoitetut ilmoitukset tekee datakeskuksen omistaja.

8 §

Ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu

Huoltovarmuuskeskus perii 5 §:n ja 7 §:n 2–4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen käsittelystä maksun.

9 §

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävät ja ohjaus

Huoltovarmuuskeskus toimii tässä laissa tarkoitettuna rekisteri- ja valvontaviranomaisena sekä 3 §:ssä tarkoitetun datakeskusrekisterin ylläpitäjänä ja vastaa 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun kansallisen datakeskuksia koskevan tilannekuvan ylläpitämisestä sekä 2 momentissa tarkoitetun julkisen yhteenvedon laatimisesta ja julkaisemisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa tämän lain toimeenpanon ohjauksesta, kehittämisestä ja seurannasta.

10 §

Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus

Huoltovarmuuskeskuksella on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada pyynnöstä maksutta Energiavirastolta tiedot, jotka datakeskukset ovat raportoineet EU:n datakeskustietokantaan delegoidun asetuksen nojalla sekä muut sellaiset datakeskuksia koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa tarkoitetun tilannekuvan muodostamiseksi tai ilmoitusvelvollisuuden arvioimiseksi.

Huoltovarmuuskeskuksella on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus saada pyynnöstä maksutta työ- ja elinkeinoministeriöltä, elinvoimakeskuksilta, Lupa- ja valvontavirastolta, Liikenne- ja viestintävirastolta, sähkömarkkinalaissa (588/2013) tarkoitetulta kantaverkon- ja jakeluverkonhaltijalta, Verohallinnolta sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa tarkoitetun tilannekuvan muodostamiseksi tai ilmoitusvelvollisuuden arvioimiseksi.

11 §

Tietojen luovuttaminen

Huoltovarmuuskeskuksella on sen estämättä, mitä tietojen salassa pitämisestä säädetään, oikeus luovuttaa oma-aloitteisesti tai pyynnöstä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua tilannekuvaa koskevat tiedot, tieto rekisterissä olevista datakeskuksista sekä yksittäistä datakeskusta koskeva datakeskusrekisteriin tallennettu tieto valtion hallintoviranomaisille sekä muille valtion virastoille ja laitoksille, hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän viranomaisille, kunnallisille viranomaisille, Ahvenanmaan maakunnan viranomaisille sekä sähkömarkkinalaissa tarkoitetulle kantaverkon- ja jakeluverkonhaltijalle siltä osin, kun tiedon luovuttaminen on välttämätöntä tietoja vastaanottavan tahon lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

12 §

Valvonta ja uhkasakko

Edellä 5 ja 7 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollinen tai siihen olennaisesti liittyvä taho on Huoltovarmuuskeskuksen kehotuksesta velvollinen salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä antamaan mainituissa pykälissä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden sekä ilmoitettujen tietojen oikeellisuuden arvioimiseksi ja valvomiseksi tarpeellisen selvityksen ja siihen liittyvät välttämättömät tiedot.

Jos toimija laiminlyö tässä laissa säädetyn velvollisuutensa, Huoltovarmuuskeskus voi määrätä toimijan täyttämään velvollisuutensa asetetussa määräajassa.

Huoltovarmuuskeskus voi asettaa 2 momentin mukaisen määräyksen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

13 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

14 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain voimaantullessa liittymissopimuksen solmineesta, rakenteilla tai toiminnassa olevasta datakeskuksesta on tehtävä 5 §:ssä tarkoitettu ilmoitus viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2027. Toiminnassa olevan datakeskuksen osalta 6 §:n 1 momentin 9–16 kohdassa tarkoitetut tiedot tulee arvion asemesta ilmoittaa toteumina.

Huoltovarmuuskeskuksen tulee julkaista 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu julkinen yhteenveto ensimmäisen kerran viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2027, ja tämän jälkeen vuosineljänneksittäin.

———

Helsingissä 29.10.2026

Pääministeri

Petteri Orpo

Elinkeinoministeri Sakari Puisto